

«7/24.tm»:
«Türkmenistan
Sport» halkara
žurnalynyň
elektron
goşundysy

№ 37 (224)
09.09.2024

ESASLANDYRYJYSY — TÜRKMENISTANYŇ BEDENTERBIÝE
WE SPORT BARADAKY DÖWLET KOMITETI

**TÜRKMEN TÜRGENLERI
KAMBOJADA GEÇIRILÝÄN HALKARA
TENNIS ÝARYŞYNA ÇAKYLYK ALDYLAR**

«BERKARAR DÖWLETIŇ TÄZE EÝÝAMYNÝŇ ŞANLY MENZILLERI» ATLY KITABYŇ I TOMY ÇAPDAN ÇYKDY

◆ Ministrler Kabinetiniň ýanyndaky Baş arhiw müdirliginiň Türkmenistanyň Prezidentiniň arhiw gaznasy tarapyndan çapa taýýarlanylýan «Berkarar döwletiň täze eýýamynyň şanly menzilleri» atly neşiriň birinji tomy çapdan çykdy diýip, «Türkmenistan: Altyn asyr» elektron neşiri habar berýär.

3 dilde — türkmen, rus we iňlis dillerinde neşir edilen bu kitap Türkmenistanyň Prezidenti Serdar Berdimuhamedowyň işleriniň beýanyny, şeýle hem ýurdumyzda bolup geçýän oňyn özgertmeleriň depginini şöhlelendirýän ylmy we habar beriş maglumatlaryny özünde jemleýär. Onda at we geografik görkezijileri hem-de gysgaldylyp alnan sözleriň sanawyny özünde jemleýän ylmy-maglumat goşundysy bar.

Birinji toma girizilen makalalardyr habarlar Türkmenistanyň häzirkizaman ideologiýasy barada gürrüň berýär hem-de ýurdumyzda «Döwlet adam üçindir!» we «Watan diňe halky bilen Watandyr! Döwlet diňe halky bilen döwletdir!» diýen şygarylary astynda alnyp barylýan syýasata laýyklykda raýatlaryň hal-ýagdaýyny hem-de durmuş goraglylygyny has-da gowulandyrmak boýunça beýik işleriň alnyp barylýandygyny görkezýär.

Neşir talyplary, mugallymlar, alymlar we jemgyýetçilik-syýasy işgärler hem-de ýurdumyzyň iň täze taryhy bilen gyzylanlaryň ählisi üçin gymmatly bilim çeşmesi bolup hyzmat edýär. Ol ýaşlary watançylyk, yn-sanperwerlik, zähmetsöýerlik hem-de belent ahlaklylyk ruhunda terbiýelemäge ýardam berip, sagdyn durmuş ýörelgelerini ündeýär hem-de raýat jogapkärçiligi duýgusyny döredýär.

Güljan HANGELDIÝEWA,
Aman Kekilow adyndaky Mugallymçylyk
mekdebiniň mugallymy.

HEPDÄNIŇ HABARLARY

◆ **02.09.2024 ý.** Hormatly Prezidentimiz Serdar Berdimuhamedow Wüjetnam Sosialistik Respublikasynyň Prezidenti, Wüjetnamyň Kommunistik partiýasynyň Merkezi komitetiniň Baş sekretary jenap To Lama hem-de ýurduň ähli halkyna Garaşsyzlyk güni mynasybetli tüýs ýürekden gutlaglaryny, iň gowy arzuwларыny iberdi.

◆ **02.09.2024 ý.** Türkmen halkynyň Milli Lideri, Türkmenistanyň Halk Maslahatynyň Başlygy Gurbanguly Berdimuhamedow «Çalyk Holding» kompaniýalary toparynyň dolandyryjylar geňeşiniň başlygy Ahmet Çalyk bilen duşuşdy.

◆ **02.09.2024 ý.** Hormatly Prezidentimiz Serdar Berdimuhamedow Ministrler Kabinetiniň Başlygynyň orunbasary T.Atahallyýewiň hem-de welaýatlaryň häkimeriniň gatnaşmagynda sanly ulgam arkaly iş maslahatyny geçirdi.

◆ **02.09.2024 ý.** Türkmen halkynyň Milli Lideri, Türkmenistanyň Halk Maslahatynyň Başlygy Gurbanguly Berdimuhamedow «Rönesans Holding» kompaniýasynyň müdiriýetiniň başlygy Erman Ylyjak bilen duşuşdy.

◆ **04.09.2024 ý.** Türkmenistanyň Prezidenti, ýurdumyzyň Ýaragly Güýçleriniň Belent Serkerdebaşysy, goşun generaly Serdar Berdimuhamedow Döwlet howpsuzlyk geňeşiniň nobatdaky mejlisini geçirdi. Onda harby we hukuk goraýjy edaralaryň şu ýylyň ýanwar — awgust aýlarynda ýerine ýetiren işleriniň netijelerine garaldy.

◆ **06.09.2024 ý.** Hormatly Prezidentimiz Serdar Berdimuhamedow sanly ulgam arkaly Ministrler Kabinetiniň nobatdaky mejlisini geçirdi. Onda döwlet durmuşyna degişli birnäçe meselelere garaldy.

◆ **07.09.2024 ý.** Türkmen halkynyň Milli Lideri, Türkmenistanyň Halk Maslahatynyň Başlygy, Hormatly il ýaşulusy Gurbanguly Berdimuhamedow Arkadag şäherine iş saparyny amala aşyryp, bu ýerde degişli ýolbaşçylaryň gatnaşmagynda iş maslahatyny geçirdi we täze şäheriň ýol-ulag düzümine degişli desgalaryň taslamalary bilen tanyşdy.

◆ **08.09.2024 ý.** Türkmen halkynyň Milli Lideri, Türkmenistanyň Halk Maslahatynyň Başlygy Gurbanguly Berdimuhamedow Prezident Kasym-Žomart Tokaýewiň çaklygyny boýunça Çarwadarlaryň V bütindünýä oýunlarynyň açylyş dabarasyna gatnaşmak üçin Gazagystan Respublikasyna iş saparyny amala aşyrdy.

HALKLARY ÝAKYNLAŞDYRÝAN ESER

◆ Türkmenistanyň Daşary işler ministrliginiň Halkara gatnaşyklary institutynda Gahryman Arkadagymyzyň «Enä tagzym — mukaddeslige tagzym» atly kitabynyň pars diline terjime edilmegi mynasybetli dabaraly maslahat geçirildi. Dabara gatnaşyjylar institutyň eýwanynda guralan türkmen amaly-haşam sungatynyň eserleri bilen tanyşdylar. Maslahat «Ene — Zemin mukaddesligi» atly edebi-sazly kompozisiýa bilen açyldy. Döredijilik toparlarynyň ýerine ýetirmeginde ýaňlanan aýdym-sazly çykyşlar çärä aýratyn öwüşgin çauýdy.

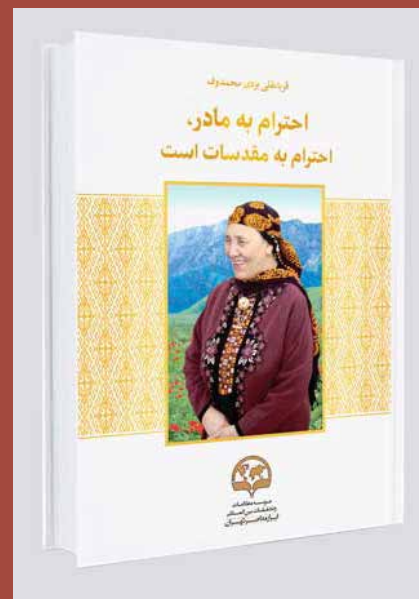
Dabaraly maslahatda çykyş edenler kitapda ata-babalarymyzyň asyrlaryň dowamynda döreden halk döredijiliginiň dürli görnüşleriniň, rowaýatlaryň öz beýanyny tapandygyny nygtadylar. Maslahatyň barşynda Gahryman Arkadagymyzyň «Enä tagzym — mukaddeslige tagzym» atly kitabýndan bölükler okaldy, şeýle hem eseriň häzirkä nesiller üçin örän ähmiýetliligi nygtaldy.

«Enä tagzym — mukaddeslige tagzym» atly kitabynyň pars diline terjime edilmeginiň bu meseläniň many-mazmuny boýunça hemmelere ýakynlygyny, ynsan kalbynda enä bolan has belent duýgulary oýarýandygyny bellemek ýakymlydyr. Ene-atalara hormat goýmak türkmen halkynyň taryhyň dowamynda döreden dünýä nusgalyk asyly döredijidir.

Alym Arkadagymyzyň eseri enelere goýulýan hormat-sarpanyň belent nusgasydyr. Kitapda enäniň, maşgala ojagyň mukaddesligi, Watana söýgi, ene-atalaryň we perzentleriň arasyndaky gatnaşyklaryň ähmiýeti barada gürrüň berilýär.

Dabaraly maslahatyň ahyrynda oňa gatnaşyjylar hormatly Prezidentimiziň we Gahryman Arkadagymyzyň adyna Ýüzlenme kabul etdiler.

Keçik HOJIKOWA,
Aşgabat şäherindäki suýhatçylyk orta
häzär okuw mekdebinin iňlis dili mugallymy.

TÄZE HARYTLARYŇ ÖNÜMÇILIK TAPGYRY

◆ «Saglyk» Döwlet maksatnamasyndan ugur alyp hem-de ýurdumyzyň lukmançylyk edaralaryny ekologiýa taýdan arassa, hil babatda halkara görkezijilere doly laýyk gelýän, ýerli çig mallardan öndürilýän lukmançylyk serişdeleriniň möçberini artdyrmak, saglygy goraýuş edaralarynyň bu serişdelere bolan zerurlyklaryny kanagatlandyrmak maksady bilen, Arkadag şäherinde lukmançylyk klasteriniň önümçilik toplumlaryny döretmek konsepsiýasynyň çäklerinde

«Arkadag Medisina Klasteri Menejment» kärhanasy döredildi.

Häzirkä wagtda «Arkadag Medisina Klasteri Menejment» kärhanasy tarapyndan 6 aýdan uly bäbejler üçin goşmaça iýmit bolan süýtli çaga sülesiniň 4 görnüşiniň önümçiligine badalga berildi. Geljekde Aşgabat we Arkadag şäherleriniň, welaýat, etrap saglygy goraýuş edaralarynyň çagalara bölümlerini bu çaga iýmitleriniň kesgitli bölegi bilen üpjün etmek babatda giň gerimli işler alnyp barylýar. Ýurdumyzyň ilatynyň islegleri doly kanagat-

landyrylandan soňra, olary daşary ýurtlara eksport etmek hem göz önünde tutulýar.

«Saglyk» Döwlet maksatnamasyndan ugur alyp, ýurdumyza jemgyýetiň iň ýokary gymmatlygy bolan adamyň saglygyny goramaga gönükdirilýän işleriň çäklerinde saglygy goraýuş ulgamynda uly ösüşler gazanylýar. Diýarymyzyň çar künjeginde gurlup ulanmaga berlen, dünýä ölçeglerine laýyk gelýän ön-debaryjy lukmançylyk enjamlary bilen üpjün edilen häzirkä zaman saglyk merkezlerinde adamlaryň saglygyny goramak we dikeltmek babatda ähli mümkinçilikler bar. «Sagdyn ene — sagdyn çaga — sagdyn geljek» atly Milli strategiýanyň we «Türkmenistanyň ilatynyň sagdyn iýmittenmegi boýunça 2021 — 2025-nji ýyllar üçin Milli maksatnamanyň» çäklerinde körpe nesilleriň sazlaşykly ösmegini gazanmak, çagalary ene süýdi bilen iýmitten-dirmek we goldamak ugrundan-da toplumlaýyn işler durmuşa geçirilýär.

**Habar beriş serişdeleriniň
maglumatlary esasynda taýýarlanlydy.**

AŞGABAT ŞÄHER HÄKIMLIGINIŇ TOPLUMY BINASY

◆ 2024-nji ýulyň 1-nji sentýabrynda hormatly Prezidentimiziň gatnaşmagynda Aşgabat şäher häkimliginiň toplumu binasynyň açylyş dabarasynyň döwlet Baştutanymyzyň paýtagtymyzyň binagärlik keşbini mundan beýläk hem kämilleşdirmek ugrundaky taýsyz tagallalary Aziýanyň merjeni diýlip ykrar edilen şäherimiziň okgunly ösüşinde öz beýany tapýar.

Hemmetaraplaýyn ösen şäheriň ähli aýratynlyklaryny özünde jemleýän paýtagtymyzyň durmuş infrastrukturasy yzygiderli ösdürilýär, binagärlik toplumlarynyň üsti täze binalar we desgalar bilen üretirilýär. Aşgabat şäher häkimliginiň pensiýa gaznasyny, zähmet we ilatyň iş bilen üpjünçilik bölümini, Baş bilim, medeniýet müdirliklerini öz içine alýan toplumynyň bina edilmegi munuň aýdyň subutnamasydyr.

Toplumyň keşbinde milli binagärliگیň iň gowy ýörelgeleri binagärlik we bezeg babatda häzirkî zaman meýilleri bilen sazlaşykly utgaşýar. Bu ýerde halkara ölçeglerine laýyk gelýän amatlyklar işgärleriň we hünärmenleriň mynasyp zähmet şertlerini

dolulygyna üpjün edýär. Şunda Türkmenistanyň syýasy strategiýasynyň esasynda goýlan «Döwlet adam üçindir!» diýen ýörelge öz mynasyp beýany tapýar.

Köp gatly binadan ybarat bu toplumda 300 orunlyk mejlisler zaly, ähli amatlyklar bilen üpjün edilen 110-dan gowrak iş otaglary, 120 orunlyk naharhana, tehniki desgalar bar. Iş

otaglarynda işgärleriň netijeli zähmet çekmege üçin zerur enjamlar, mebeller we beýleki degişli serişdeler bilen üpjün edilip, bu ugurda bildirilýän talaplara doly laýyk gelýär.

Aýgözel BABAYEWA,
Aşgabat şäherindäki syýahatçylyk
orta hünär okuw mekdebiňiň mugallymy.

ÝÖRITELEŞDIRILEN HARBY MEKDEBIŇ TÄZE BINALAR TOPLUMYNYŇ AÇYLYŞ DABARASY GEÇIRILDI

◆ 2024-nji ýulyň 1-nji sentýabrynda Türkmenistanyň Prezidenti, ýurdumyzyň Ýaragly Güýçleriniň Belent Serkerdebaşysy, goşun generaly Serdar Berdimuhamedowyň gatnaşmagynda paýtagtymyza Türkmenistanyň Goranmak ministrliginiň Berdimuhamet Annaýew adyndaky Ýöriteleşdirilen harby mekdebiň täze binalar toplumynyň açylyş dabarasyny geçirdi.

Ata-babalarymyzyň parasatly ýörelgeleri esasynda ýaş nesli ýokary watançylyk, wepalylyk, Watanyň we halkyň geljegi üçin jogapkärçilik ruhunda terbiýelemek, ýaşlaryň sazlaşykly ösüşi

üçin ähli zerur şertleri döretmek, olaryň häzirkî zaman bilimlerini ele almaklary — parahatçylyk we dördijilik ýoly bilen ynamly öňe barýan Garaşsyz, Bitarap Watanymyzyň döwlet syýasatynyň ileri tutulýan ugurlarydyr.

Gahryman Arkadagymyzyň başyňy başlan we häzirkî döwürde hormatly Prezidentimiziň baştutanlygynda Ýaragly Güýçlerimiziň maddy-enjamlaryny binýadyny döwrebaplaşdyrmak boýunça durmuşa geçirilýän toplumlaýyn çäreler üstünlikli amala aşyrylýar. Şöhratly ata-babalarymyzyň asylyly döplerini

mynasyp dowam etdirýän gullukçylaryň ýaş harby neslini terbiýeläp ýetişdirmek bu ulgamda alnyp barylýan işleriň ileri tutulýan ugry hökmünde çykyş edýär.

www.tdh.gov.tm

В ТАДЖИКИСТАНЕ ОТКРЫТА ШКОЛА, ВОЗВЕДЕННАЯ ТУРКМЕНСКИМИ СТРОИТЕЛЯМИ

♦ В районе Дусти Хатлонской области Республики Таджикистан торжественно открылась общеобразовательная средняя школа имени Махтумкули на 540 мест. Президент Туркменистана Сердар Бердымухамедов и глава Таджикистана Эмомали Рахмон в онлайн-режиме приняли участие в церемонии открытия объекта.

В своем выступлении Эмомали Рахмон подчеркнул, что открытие школы в День знаний является добрым знаком, напомнив, что современная школа была построена по инициативе Национального Лидера туркменского народа, Председателя Халк Маслахаты Гурбангулы Бердымухамедова. Старт строительству школы был дан в рамках государственного визита Президента Туркменистана в Таджикистан в мае прошлого года. В школе в две смены будут обучаться 1080 детей.

Затем с поздравительным обращением к многочисленным гостям и участникам церемонии по онлайн-связи обратился Сердар Бердымухамедов. Подчеркнув, что открытие общеобразовательной школы имени Махтумкули является историческим событием в летописи межгосударственного взаимодействия в образовательной сфере, президент Туркменистана выразил уверенность в том, что подобные события будут способствовать дальнейшему развитию двустороннего гуманитарного сотрудничества.

Закладка фундамента школы состоялась 10 мая 2023 года в дни государ-

ственного визита Президента Сердара Бердымухамедова в Республику Таджикистан. Возведение комплекса здания нового образовательного учреждения велось в Таджикистане силами туркменских строителей. Место для школы было выбрано с учетом того, что в Хатлонской области Республики Таджикистан проживает одна из крупных туркменских диаспор.

Школьное здание представляет собой учебный комплекс общей площадью свыше 4300 квадратных метров. Строительство велось в соответствии с современными стандартами и полностью за счет средств туркменской стороны. В главном корпусе размещены 24 просторных светлых кабинета, где созданы все условия для продуктивного учебного процесса, также имеются библиотека, крытый спортзал, большой актовый зал, столовая, медпункт.

www.turkmenistan.ru

DEPUTY CHAIRMAN OF THE STATE COMMITTEE FOR PHYSICAL CULTURE AND SPORTS OF TURKMENISTAN VISITS THE VOLGA REGION UNIVERSITY

♦ The Deputy Chairman of the State Committee for Physical Culture and Sports of Turkmenistan Serdar Atayev visited the Volga Region University of Physical Culture, Sports and Tourism on August 26.

The tour of the University was conducted by the Director of the Research Institute Alexey Zverev. Serdar Atayev was acquainted with the activities and infrastructure of the University: he examined the classrooms of the educational and laboratory complex, the Universiade Museum and the modern equipment of the research institute, paying special attention to the Phygital Centre.

It is worth noting that in 2023, a memorandum of cooperation was signed between the Volga Region University and the Turkmen State Institute of Physical Culture and Sports. Within the framework of the signed document, the rector and representatives of the Institute of Turkmenistan regularly take part in scientific and practical conferences held by the Volga Region University of Sports.

DÖWLETI MASLAHATYŇ BOSAGASYNDA

◆ Her ýylda mukaddes Garaşsyzlygymyzyň şanly toýunyň öňüsrasynda Türkmenistanyň Halk Maslahatynyň nobatdaky mejlisi geçirilýär. Oňa jemgyýetiň ähli gatnalary wekilçilikli gatnaşyp, tamamlanyp barýan ýylda ýurdumyzda amala aşyrylan işleriň jemlerine garalýar, öňde durýan möhüm wezipeler ara alnyp maslahatlaşylyp, olar boýunça degişli çözümler kabul edilýär. «Pähim-paýhas ummany Magtymguly Pyragy» ýylymyzda Türkmenistanyň Halk Maslahatynyň mejlisini 24-nji sentýabrda çagyrmak we ony Aşgabat şäherindäki Maslahat köşgünde geçirmek hakynda Türkmenistanyň Halk Maslahatynyň Prezidiumy Karar kabul etdi.

Häzirki döwürde şöhratly pederlerimizň halk häkimiýeti baradaky döplerini mynasyp dowam etdirilýär. Hut şonuň üçin hem ata Watanymyzda demokratik, hukuk we dünýewi döwletimizi depginli ösdürmek maksady bilen, halk häkimiýetiniň ýokary wekilçilikli edarasynyň — Türkmenistanyň Halk Maslahatynyň döredilmeginiň çuňňur many-mazmuna eýedigini bellemelidir. Munuň şeýledigi Gahryman Arkadagymyzyň «Ömrümiň manysynyň dowamaty» atly kitabynda Halk Maslahaty atabalarymyzyň ýaşululardan maslahat sorap, akyldar, ulymdar geňeşdarlary ýygnaý, karara gelmek däbini, demokratiýany durmuşa ornaşdyrmagyň bir ugrudygyny belenilip geçilýär.

Biziň ösüş nusgamyzyň häzirki ahlumumylaşma döwründe ýüze çykýan soraglary çözmegiň netijeli ýoludyr. Milli agzybirlikimiz, kanunlaryň hökmürowanlygy, häkimiýet edaralarynyň we dolandyryş ulgamyň netijeli bolmagy, jem-

◆ Halkymyz her bir baýramy we şanly senäni milli buýsanç bilen garşylaýar. Ýurdumyzyň ähli ýerlerinde ýaýbaňlandyrylýan umumy halk dabaralary ruhbelentlik hemde agzybirlik ýagdaýynda geçirilýär. Türkmenistanyň Halk Maslahatynyň Mejlisi Milli demokratiýanyň ýörelgeleri esasynda geçirilip, türkmen halkynyň ata-babalarymyzdan gelýän agzybirlik, jebistlik, her bir başlangyjy maslahatlaşmak, islendik bir meseläni çuňňur öwrenmek, şeýle-de «Ýedi ölçäp bir kesmek» ýaly asyly döpleriniň häzirki döwürde giňden dabaralanýandygyny subut edýär.

Häzirki wagtda şanly Garaşsyzlygymyzyň 33 ýyllyk toýunyň toýlanjak gününüň öňüsrasynda geçiriljek Türkmenistanyň Halk Maslahatynyň nobatdaky mejlisinde ýurdumyzyň durmuş-ykdysadyýetiniň has-da pugtalandyrylmagyna, halkymyzyň ýaşauyş-durmuş şertlerini yzygiderli ýokarlandyrmak babatynda birnäçe wezipeler kesgittener, munuň özi zähmetsöýer halkymyzyň şatlygyna şatlyk goşar.

Milli demokratik ýörelgelere esaslanýan her bir oňlanýşlyk başlangyçlary, uzak

gyjätçilik pikiriniň ileri tutulmagy biziň saýlap alan ýolumyzyň kesgitleýji aýratynlygydyr. Çünki döwür öňümizde täze-täze wezipeleri goýýar. Biziň döwleti we jemgyýeti ösdürmekde milli nusgamyzy döwlet syýasatynyň binýatlyk esaslaryny düzýär.

Dünýä taryhynda yz goýan, türkmen halkynyň nesilleri tarapyndan esaslandyrylan döwletler gurluşynyň berkligi, halk häkimiýetine daýandygy, düzgün-nuzamlarynyň ykjam ýerine ýetirilýändigini bilen tapawutlanypdyr. Şeýle asyly ýörelgeler Berkarar döwletiň täze eýýamynyň Galkynyşy döwründe döwrebap esasynda, dünýä tejribeleriniň nazarda tutulmagy bilen mynasyp dowam etdirilýär.

Häzirki wagtda ýurdumyzda demokratiýany has-da berkitmek esasy ýörelgeleriniň biridir. Geçen asyrlarda ýurdumyzyň çäklerinde halkyň bähbitlerine wekilçilik edýän edaralar hökmünde Geňeş, Maslahat ýörgüni bolan bolsa, häzir bu ýokary wekilçilikli edara Türkmenistanyň Halk Maslahaty görnüşinde öz işlerini amala aşyrýar. Şu ýylyň 24-nji sentýabrynda geçirilmegi meýilleşdirilýän Halk Maslahatynyň nobatdaky mejlisinde hem ýurt ähmiýetli, halk bähbitli beýik işlere badalga berler.

Türkmen halkyna işlemäge, dörtemäge we gurmaga giň ýol açyp berýän Gahryman Arkadagymyza, Arkadagly Gahryman Serdarymyza alkyş aýdýarys.

**Aýbökler BÄŞIMOWA,
Döwletmämlet Azady adyndaky
TMDDI-niň ulý mugallymy.**

geljege gönükdirilen özgertmeleri bu gün tutuş türkmen halky tüýs ýürekden goldaýar. Bu bolsa ýurdumyzyň köptaraply ösüşini gazanmaga, ykdysady taýdan kuwwatly, syýasy taýdan durnukly, demokratik ýurt hökmünde dünýäde eýeleýän ornuny öňkünden pugtalandyrmaga netijeli itergi berýär. Türkmen halky «Utularyň göreldesi — nesilleriň ýörelgesi», «Atalaryň ýoly — altyn ýol», «Nesilleriň gaýraty — iliniň güniniň myrady» ýaly pähim-parasatlaryndan ugur alyp, bagtyýar durmuşymyz milli kanunçylyk namalaryna, ýurdumyzyň egsilmez kuwwaty bolup durýan ýaşlaryň rowşen ykbalyna gönükdirilen ýörelgelere esaslanýandygy bolsa has-da guwandyrýdyr. Ýurdumyzyň ykdysady, syýasy we medeni durmuşynda gazanylýan üstünliklerde, ýetilýän belent sepgitlerde ýaşlarymyzyň mynasyp goşantlaryny goşmaklary guwandyrýjy miwedir.

**Maýagül GARAJAÝEWA,
TMÝG-niň Türkmenbaşy şäher Geňeşiniň
Sanly ulgam boýunça esasy hünärmeni.**

WAGYZ-NESIHAT ÇÄRESI

◆ Görögly etrabynda «Türkmenistanyň Halk Maslahaty — rowşen geljeginiň binýady» atly dabaraly wagyz-nesihat çäresi yzygiderli geçirilýär.

Bu wagyz-nesihat maslahaty örän täsirli bolup, onda Watanymyzyň Garaşsyzlygynyň 33 ýyllyk baýramyna hem-de Türkmenistanyň Halk Maslahatynyň mejlisine taýýarlyk görmek bilen baglanyşykly meseleler we hormatly Prezidentimiziň Ministrler Kabinetiniň giňişleýin mejlisinde öňde goýan wezipelerini ýerine ýetirmegiň ugurlary ara alnyp maslahatlaşylyp, döwletimiziň we jemgyýetimiziň durmuşynda möhüm ähmiýeti bolan, ýurdumyzyň durmuş-ykdysady taýdan ösüşiniň wajyp meselelerini öz içine alýan maslahata Türkmenistanyň Halk Maslahatynyň Prezidiumynyň agzalarynyň, Mejlisiň ýolbaşçylarynyň, Ministrler Kabinetiniň Başlygynyň orunbasarlarynyň, syýasy partiýalaryň we jemgyýetçilik guramalaryň ýolbaşçylarynyň gatnaşmagy, munuň özi Watanymyzyň abadançylygynyň, halkymyzyň bagtyýar durmuşynyň üpjün edilmegine gönükdirilýän döwletli tutumlaryň ýokary guramaçylyk derejesinde geçirilmegine toplumlaýyn esasynda çemeleşilýändigini nobatdaky beýanydyr diýip belläp geçýärlär.

Maslahatyň dowamynda hormatly Prezidentimiziň taýsyz tagallalary netijesinde, halkymyzyň asuda we parahat durmuşda ýaşauyşandygyny, ýurdumyzda amala aşyrylýan ynsanperwer içeri we daşary syýasatynyň netijesinde ata Watanymyzyň abraýynyň has-da artýandygyny buýsanç bilen bellediler. Öz halkyna boletin durmuşy peşgeş beren, okamaga, işlemäge, medeniýetli dynç almaga giň mümkinçilikleri döredýän hormatly Prezidentimize alkyş sözlerini aýtdylar.

**Şasenem ORAZOWA,
TKA-nyň Görögly etrap
birleşmesiniň başlygy.**

TÄZE OKUW ÝYLY MYNASYBETLI DABARALAR

◆ Türkmenistanda täze okuw ýylynyň başlanandygyny alamatlandyran Bilimler we talyp ýaşlar günü baýramçylyga beslenip, bu barada ýurdumyzyň ähli okuw mekdeplerinde kakylan jaňlar mälim etdi. Täze okuw ýylynyň ilkinji okuw sapagy «Pähim-paýhas ummany Magtymguly Pyragy» ady bilen geçirildi. Ol Garaşsyzlygyň 33 ýylynyň dowamynda gazanylan üstünliklere, ýurdumyzyň geljegi bolan ýaş nesiller üçin döredilýän giň mümkinçiliklere bagyşlandy.

2024-nji ýylyň 1-nji sentýabrynda ir säher bilen Garaşsyzlyk binasyna hem-de Ahal welaýatynyň Gökdepe etrabyňyň Yzgant obasyndaky 27-nji orta mekdepde Berdimuhamet Annaýewiň ýadygärligine gül goýmak dabaralary geçirildi. Milli senenamamyzda mynasyp orun alan baýramçylyk mynasybetli ýurdumyzyň ähli künjeginde baýramçylyk çäreleri guraldy.

Türkmen döwlet bedenterbiýe we sport institutynda hem Bilimler we talyp ýaşlar günü baýramçylyk çäresi geçirilip, ol Türkmenistan Watanymyzyň ähli künjeklerinde guralýan dabaralaryň dowamy boldy. Türkmen sportunyň abraýyny mynasyp gorajak ussat türgenleri we sport ulgamynda zähmet çekjek hünärmenleri taýýarlaýan ýokary okuw mekdebiniň talyby bolmak paýyna düşen ýaşlar üçin bu dabara has-da ýatdagalyjy boldy.

Mämmetsähet MÄMMETSÄHEDOW,
Türkmen döwlet bedenterbiýe we sport institutunyň sport žurnalistikasy hünäriňiň talyby.

Surata düşüren Ilaman ÇÜRIÝEW,
Türkmen döwlet bedenterbiýe we sport institutunyň sport žurnalistikasy hünäriňiň talyby.

◆ Ata Watanymyz Türkmenistanda 2024-2025-nji täze okuw ýylynyň başlanmagy bilen orta, ýörite orta we ýokary okuw mekdeplerinde ilkinji sapaklar geçirildi. Täze okuw ýylynyň il-

kinji okuw sapagy «Pähim-paýhas ummany Magtymguly Pyragy» diýip atlandyryldy.

Ilkinji okuw sapaklary mukaddes Garaşsyzlygymyzyň 33 ýylynyň dowamynda ga-

zanylan üstünliklere bagyşlanyp, okuwçylara we talyplara, esasanam, bilim ulgamynda ügetilen belent sepgitler hakynda giňişleýin gürrüň berildi.

Türkmen döwlet bedenterbiýe we sport institutynda hem ilkinji okuw sapaklary guraldy. Bu ýerde Bilimler we talyp ýaşlar gününiň dabaralarynyň dowamy bolan ilkinji sapaklar guramaçylykly häsiýete eýe boldy. «Pähim-paýhas ummany Magtymguly Pyragy» ýylynda belleniljek baş baýramymyza sowgatly barmagy maksat edinýän talyp türgenleriň we sport ulgamyň geljekki hünärmenleri bolmaly talyp ýaşlaryň önünde ýurdumyzyň geljegi bolan ýaş nesiller üçin döredilýän giň mümkinçilikler barada sapak geçildi.

Milli senenamamyzda mynasyp orun alan Bilimler we talyp ýaşlar günü mynasybetli ýurdumyzyň ähli künjeklerindäki bilim edaralarynda «Pähim-paýhas ummany Magtymguly Pyragy» diýen at bilen ilkinji sapaklar guraldy.

Orazbibi HAJYMANOWA,
TDBSI-niň sport žurnalistikasy hünäriňiň talyby.

DÖWLETIMIZIŇ NURANA KEŞBI

◆ Garaşsyzlyk — döwletimiziň nurana keşbi, galkynan ykbalymyzyň üzüdür. Ol ýolumyza hemişe ýagtylyk, ruhy dünýämize gözelligi çaýýan gymmatlykdyr. Her bir toý-baýramy giňden belleýän türkmen ili Garaşsyzlyk toýuny hem uludan belläp, özüniň şatlyk-şowhunyny dünýä ýaýýar. Tylla güýzüň gujagynda baky bagtyýarlygyna, beýik Garaşsyzlygyna gowşan türkmen halky tuş ýyly zähmet üstünlüklerine, beýik ösüşlere besläp, toýy sowgatly garşylaýarlar.

Her bir günü toý-baýrama beslenen türkmen halkynyň bagt toýuny — Garaşsyzlyk baýramynyň tutumyny uludan tutuşy-da diýseň üýtgeşikdir. Toý günü ak şäheriň nurana keşbini, ajaýyp görkünü görmäge göz gerek. Kalby päkize duýgulara, beýik buýsanja beslenen türkmen halkynyň, bagtyýar ýaşlaryň dillerinde bu bagtyýar döwre, ata Watanymyza hem-de hormatly Prezidentimize bolan söýgüsi, buýsanjy aýdym bolup, mukam bolup ýaňlanýar.

Bu gün her bir adamyň kalbynda Garaşsyzlyga bolan beýik söýgi, ynam kök urdy. Ol söýgi her bir ynsanda öňe gitmäge, täze menzillere ýetmäge uly höwesli, ymtlylyşy oýarýar. Berkarar döwletiň täze eýýamynyň Galkynyşy döwründe bedew bady bilen öňe barýan her bir günümiz şowly ýeňişlerden, üstünlüklerden doly. Beýik Garaşsyzlygymyzyň 33 ýyllyk toýuny uly üstünlükler, ýeňişler bilen garşy alýan il-günümüz bu toýuň dabarasyny, at-owazasyny hem dünýä ýaýýar.

Gahryman Arkadagymyzyň başda durmagynda gazanylan üstünlükleriň we ýetilen belent sepgitleriň Arkadagly Gahryman Serdarymyz tarapyndan üstünlikli dowam etdirilýän zamanasynda türkmen halkynyň bagtyýar günleriň hözirini görüp ýaşaýandygy, munuň üçin bolsa çekilýän halal zähmet bilen bagtyýar günleri bezemäge mümkinçiligiň bardygyny her bir raýaty ruhlandyýar. Şonuň netijesinde bu günki gün öz halkynyň bagtyýar durmuşy ugurunda gije-gündiz alada edýän hormatly Prezidentimiziň görkezene aýdyň ýoly bilen bagtyýar geljege sary ynamly gadam urýarys!

Parasatly döwlet Baştutanymyzyň durmuşa geçirýän uzak geljegi nazarlaýan başlangyçlary Gahryman Arkadagymyzyň durmuşa geçiren tutumly işleriniň dowamy bolup, Türkmenistany ösüşleriň täze belentliklerine çykarýar.

Mukaddes Garaşsyzlygymyzyň 33 ýyllyk şanly baýramyny zähmet üstünlükleri hem-de belent sepgitler bilen garşy alýan, asuda Watanymyzyň gujagynda döredýän we gurýan halkymyzyň hormatly Prezidentimiziň adyna aýdýan alkyşlaryna goşulyp, Arkadagly Gahryman Serdarymyzyň janyňyň sag, ömrüniň uzak bolmagyny arzuw edýäris.

Annagül HUDAYBERDIÝEWA,
Balkanabat şäheriniň 18-nji çagalar bakja-bagynyň müdiri.

DATLY NYGMAT

◆ Ýurdumyzyň babadaýhanlary gawunlaryň dürli görnüşlerini ösdürip ýetişdirýärler. Türkmen gawunlarynyň şan-şöhraty barada dünýäniň jahankeşdeleri we taryhçylary gyzkly maglumatlary galdyryp gidipdirler. Türkmenistanyň ekerançylygyny öwrenen alym N.I.Wawilow 1935-nji ýyldaky ýazan eserinde «Türkmenistan dünýä gawunynyň watanydyr» diýip belleýär. Merw we Horezm gawunlaryny arap halyflary Mamunyň köşgüne daşy buz bilen gurşalan gurşun gaplarda eltiledir. XII asyrdaky ýaşap geçen fransuz syýahatçysy «Men hiç ýerde şeýle datly tagam datmadym» diýse, şol asyrdaky ýaşan meşhur taryhçy Al-Makdisi: «Merwiň kösüklü ösümlüklerine hem-de gawunlaryna taý geljek zat ýokdur» diýipdir. Gawunlar hytaý imperatorynyň we beýleki şalaryň desterhanlaryny bezäpdir.

Ene topragymyzda babadaýhanlarymyzyň zähmeti bilen ýetişdirilýän gawunlar dermanlyk häsiýeti bilen hem özüne çekýär. Ibn Sina «Tebipçilik kanunlary» diýen kitabynda türkmen gawunlarynyň dürli kesellerde dermandygyny aýdypdyr. Ol öz tebipçilik işinde gawunlary giňden ulanypdyr we çigindinden alnan ýag bilen gan damarlaryny arassalapdyr. Şeýle-de, gawun böwrekdäki we peşew haltadaky daşlara garşy ulanylanda kiçi daşlary çykarmaga kömek edýär» diýip belläp geçýär.

Gawun peşew halta, öt halta, bagra, azadandan iýilse aşgazana, içegelere oňat täsir edýär. Gan basyşyny peseltmäge kömek

edýär, madda çalşygyny çaltlaşdyrmak arkaly ýagyň ýanmagyny goldaýar, bedeniň energiýasyny ýokarlandyryýar.

Tebigy suwdan ganyp, ýiti Gün nurunyň astynda ösen gawunlar adatdan daşary süýji, şireli we hoşboý ysly bolýar. Hasyl döwri ýylyň iň yssy günlerine düşýär, şol sebäpden hasyl daň saz berenden ýygylýp başlanýar. Bişen gawunyň etinden hoşboý ysly şirin toşap gaýnadylýar. Toşap adam saglygyna diýseň peýdalydyr. Goýy gawun toşabyna künji daneleri we bugdaý ununy goşup, sök edilýär. Gawunyň ýumşak etinden dilinip, Güne kakadylýp, burum-burum görnüşinde işip, kak edilýär. Ondan edilen kak beden synalaryny zyýanly maddalardan arassalaýar, olaryň işini kadalaşdyrýar, eliň-aýagyň çişinde, sary getirmede köpräk iýmek maslahat berilýär. Kak nerw dartgynlylygy, syna gowşaklylygy we saç, dyrnak ýagdaýyny gowulandyryýar. Bu ajaýyp kişde 2-3 asyr mundan öňem uly meşhurlyga eýe bolupdyr.

Gawuny sarpalap, gadyrlap, mynasyp baha berip bilýän halkymyz halk döredijiliginde hem oňa uly orun berip, bu bereketli nygmat barada örän jaýdar nakyllar, matalar, timsallar, rowaýatlar, goşgular döredipdirler. Eneler öz gyzlaryny «saryjamazym» diýip söýgüldäpdirler.

Aýnabat SAPAROWA,
TKA-nyň Görogly etrap birleşmesiniň esasy hünärmeni.

BOKSÇYNYŇ BÜRÜNÇ MEDALY

Gazagystan döwletiniň Aktau şäherinde geçirilen boks boýunça halkara ýaryşyna Türkmenistanyň ýaşlar ýygynyň gatnaşdy. Ýygynyň toparyň düzüminde 63,5 kilograma çenli agramda Mary şäheriniň 6-njy sport mekdebiniň türgeni Annageldi Jumamyradow çykyş edip, ol baýrakly 3-nji orna mynasyp boldy.

Annageldi Jumamyradow 1-nji duşuşygynda ýerli boksçy bilen tutluşyk geçirip, 1-nji raundda doly artykmaçlyk bilen ýeňiş gazandy. 2-nji duşuşygynda ýene-de gazagystanly boksçy bilen duşuşyp, has tejribeli garşydaşyndan asgyn geldi. Şeýlelikde, sport mekdebimiziň türgeni halkara ýaryşyny bürünç medal bilen tamamlady. Boksçy türgenimize geljekde hem rowaçlyklaryň hemra bolmagyny arzuw edýäris.

Kerim ESENMYRADOW,
Mary şäheriniň 6-njy sport mekdebiniň boks boýunça tälimçi-mugallymy.

ASUDALYK. ABADANLYK. RAHATLYK

◆ Her ýylyň 1-nji sentýabry Bilimler we talyp ýaşlar günü hökmünde dabaranamak bilen ýene bir şanly waka başlangyç berýär. Bu ýerde gürrüňiň «Ýol hereketiniň howpsuzlygy — ömrümüzüň rahatlygy» atly biraýlyk hakynda barýandygyny duýan okyjylar onuň jemgyýetde möhüm ähmiýete eýedigine düşüňjändirler. Şonuň üçin hem däbe öwrülen çäre bütün ýurdumyzda giňden belenilýär. 2013-nji ýyldan bäri geçirilip gelinýän «Ýol hereketiniň howpsuzlygy — ömrümüzüň rahatlygy» atly biraýlyk 30-njy sentýabra çenli dowam edýär.

Döwre we onuň ösüşine görä, ýol hereketleriniň howpsuzlygyny gazanmak maksady bilen wajyp işleriň geçirilýändigine garamazdan, ýollarda juda seresaply, ünsli bolmaly. Gynansak-da, kähallatlarda sürüjiler ýol hereketleriniň kadalaryny dogry berjaý etmän, adamyň saglygyna we ömrüne howp salýarlar. Şonuň üçin, pyýadalar diňe bir ýol hereketine gatnaşyjy bolman, eýsem, ulag hadysalary zerarly heläkçilige sezewar bolan adama kömek bermegi-de başarmalydyrlar. Çäreleriň meýilnamalaryna laýyklykda, ähli döwlet edaralarynda, umumybilim berýän mekdeplerde we çagalara baglarynda Türkmenistanyň Içeri işler ministrliginiň işgärleri ýol hereketiniň howpsuzlygyny üpjün etmek-

de sürüjilerdir pyýadalaryň sowatlyk derejesini we jogapkärçiligini ýokarlandyrmaga gönükdirilen ýörite sapaklar guraýarlar.

Ýol-ulag hadysalarynyň önüni almak köp derejede özümize bagly. Şoňa görä, ýol hereketiniň kadalaryny özleşdirmeli, ylaýta-da, çagalara öwretmeli. Kiçi ýaşly çagalaryň ýeke özleriniň köçä çykmagyna ýol bermeli däl. Olara köçäni kesip geçmegiň düzgünlerini ýatladyp durmaly. Öýde ene-atalar, mekdepde mugallymlar çagalara köçede gidip barýar-

kalar el telefonynda gürlleşip, köçeden ünsüni sowmaly däldigini, köçäni kesip geçenlerinde pyýadalar üçin ýörite bellik goýlan ýerlerden geçmelidigini, ulagyň önünden ýa-da iki ulagyň arasyndan geçmeli däldigini düşündirmeli. Şonuň üçin hem bu babatdaky düşündiriş işleri dowamly geçirilip durulýar.

Aşyrmämmed BEZIRGENOW,
TKA-nyň Türkmenbaşy şäher
birleşmesiniň başlygy.

ÝOL HEREKETINIŇ DÜZGÜNLERI

GÖZBAŞLARA NAZAR AÝLASAK...

◆ Bizniň eýgämymyzdan öňki 50-nji ýyllarda Ýüliý Sezar Rimiň köçelerinde birtaraplaýyn hereket düzgünini girizýär. Gün dogandan garaňky düşere iki sagat galýança (iş gününüň tamamlanýan wagty) köçelerde hususy arabaly hereket gadagan edilipdir. Şäherde ýa-ha pyýada, ýa-da tagtyrowanda hereket etmek rugsat berlipdir. Ulaglary şäheriň daşynda goýmaly edilipdir. Şäherde ýol hereketiniň düzgüniniň berjaý edilişine gözegçilik edýän ýörite gulluklar bolupdyr.

◆ Ilkinji «özi ýörejän arabalar» — awtoulaglar şol döwrüň ýol hereketiniň düzgünleri sebäpli örän haýal hereket edipdir. Mysal üçin, Angliýada girizilen düzgüne görä, her awtoulagyň önünden eli gyzyl baýdajykly we fonarly adam ýöräp, atly-arabaly, paýtunly ýolagçylara ulagyň gelýändigini duýdurmalý edilipdir. Awtoulagy sagatda 3 kilometrden ýokary tizlik bilen sürmek, ses duýdurýşyny ulanmak gadagan edilipdir.

◆ Ýol hereketiniň häzirkizaman düzgünleri gözbaşyny 1868-nji ýylyň 10-njy dekabryndan alyp gaýdýar. Şol gün Londonda, Parlamentiň binasynyň önündäki meýdançada mehaniki dolandyrylýan ilkinji semafor peýda bolýar. Bu guruluş iki sany semaforly ganatdan ybarat bolup, onuň ganatларыnyň dikligine durmagy — hereketiň gadagandygyny, 45 gradus burç görnüşinde durmagy bolsa hereket rugsat berilýändigini aňladypdyr. Şondan biraz soň Londonyň merkezinde 6 metr beýjikkäki sütünden asylan ilkinji ýolşykyk

peýda bolýar. Ony ýörite berkidilen adam dolandyrypdyr. Gaýuş çekileriň kömegi bilen ol enjamyň ugur görkeziji dillerini herekete getiripdir. Soňra diller ulykandyrjy gaz bilen işleýän çyralara çalşylypdyr. Çyranýň ýaşyl we gyzyl aýnalary bolupdyr. 1914-nji ýylda ABŞ-nyň Klivlend şäherinde peýda bolan ilkinji elektrik ýolşygyňnam duýdurjy çyralary gyzyl we ýaşyl reňkde bolup, el bilen dolandyrylypdyr. Sary çyranýň ornuny bolsa polisiýa işgäriniň jürlewüginini duýdurjy sesi tutupdyr. Şondan 4 ýyl soň Nýu-Ýorkda awtomatik usulda işleýän üç reňkli ýolşykyk peýda bolýar.

◆ Ilkinji ýolşykyklaryň ýaşyl duýdurjy çyrasý ýokarda ýerleşipdir, ýöne soň gyzyl reňki ýokary geçiripdirler. Şondan bäri dünýäniň ähli ýurtларыndaky ýolşykyklaryň duýdurjy çyralary ýeke-täk düzgün boýunça ýerleşýär: ýokarda — gyzyl, ortada — sary, aşakda — ýaşyl.

◆ Ilki-ilkiler ýol hereketiniň düzgünleri her ýurtta bir dürli bolupdyr. 1909-njy ýylda Parižde geçirilen Halkara konferensiýada kabul edilen Awtomobil hereketi boýunça Konwensiýa ýol hereketiniň ähli ýurtlar üçin umumy düzgünlerini kesgitleýär. Bu Konwensiýa ilkinji köçe belgilerini girizýär, sürüjileriň we pyýadalaryň borçларыny kesgitleýär.

Sähra BABAYEWA,
Aşgabat şäheriniň ýaşajýjysy.

ÝOLUM ABAT ILIM ABAT

◆ Ýol hereketiniň asudalygyny we howpsuzlygyny üpjün etmek, ýol-ulag hadysalarynyň önüni almak, ilkinji nobatda, herekete gatnaşyjylaryň ýol hereketiniň kadalaryny dogry berjaý edişine bagly. Ýolda ýöremegiň medeniýetiniň doly we dogry berjaý edilmezligi ýa-da geleňsizlige salynmagy ýol-ulag hadysalarynyň ýüze çykmagyny şertlendirýär. Awtoulagy bellenen tizlikden ýokary sürmek, ýoluň pyýadalar üçin göz önünde tutulmadyk ýerlerinden kesip geçmek ýol-ulag hadysalarynyň döremegine getirip bilýän ýaramaz ýagdaýlardyr. Ýurdumyzda ýol hereketiniň kadalaryny berjaý etmek bilen ýol-ulag hadysalarynyň önüni almak diňe bir sürüjileriň däl-de, eýsem, pyýada ýolagçylaryň hem borjudyr.

Indi asylly däbe öwürülen «Ýol hereketiniň howpsuzlygy — ömrümiziň rahatlygy» atly biraýlyk 1 — 30-njy sentýabr aralygynda geçirilýär. Biz hem TMÝG-niň Daşoguz şäher Geňeşi, Daşoguz welaýat polisiýa bölüminiň Polisiýanyň ýol gözegçilik gullugy, Daşoguz şäher Polisiýa bölümi, Daşoguz welaýat Baş bilim müdürligi bilen bilelikde ýörite düzülen meýilnamalar boýunça şäherimizde ýerleşýän edara-kärhanalarda, orta, ýörite orta mekdeplerinde ýaş nesliň arasynda köçe-ýol hereketiniň düzgünlerini wagyz-nesihat etmek çärelerini yzygiderli geçirýäris.

Ýol hereketiniň kadalaryny pugta berjaý etmek biziň jan saglygymyza, maşgalamyznyň abadançylygyna zyýan ýetmeginiň önüni almakda möhüm ähmiýete eýedir. Halkymyzyň bagtyýar durmuşda ýaşamagy barada çäksiz aladalary edýän Gahryman Arkadagymyzyň, Arkadagly Gahryman Serdarymyzyň janlary sag, ömürleri uzak, il-ýurt bähbitli tutumly işleri elmydama roňaçlyklara bestlensin.

Hurşida ATAÝEWA,
TMÝG-niň Daşoguz şäher Geňeşiniň
guramaçylyk bölüminiň esasy
hünärmeni.

◆ Ýakynda paýtagtymyzdaky Çagalar awtoşaherçesinde Türkmenistanyň Içeri işler ministrliginiň düzümindäki Metbugat merkezi, Çagalar awtoşaherçesi, Aşgabat şäher Baş bilim müdürligi, Türkmenistanyň Magtymguly adyndaky Ýaşlar guramasynyň Aşgabat şäheriniň Bagtyýarlyk etrap Geňeşiniň bilelikde guramagynda «Ýol hereketiniň howpsuzlygy — ömrümiziň rahatly-

gy» atly biraýlygyň açylyş dabarasyny geçirdi. Bu dabaraly çärä Aşgabat şäheriniň çäginde ýerleşýän orta mekdeplerde okap bilim alýan okuwçylar hem-de mugallymlar işjeň gatnaşdylar. Çykyşlaryň dowamynda köçe-ýol hereketiniň howpsuzlygy we onuň düzgünleri, pyýadalaryň ýol-hereketinde jogapkärçilikleri we hukuklary, şeýle-de ýol düzgünleriniň umumy kadalary barada giňişleýin gürrüňler edildi.

Dabara gatnaşanlar ösüp gelýän ýaş nesliň sagdyn we ruhbelent ösmegi ugurunda edýän tagallalary üçin Gahryman Arkadagymyza, hormatly Prezidentimize alkyş aýdyp, janlarynyň sag, ömürleriniň uzak, belent başlarynyň aman bolmagyny arzuw etdiler.

Mahym SELIMOWA,
TMÝG-niň Merkezi Geňeşiniň
Medeniýet we köpçülikleýin habar
beriş bölüminiň baş hünärmeni.

◆ Ýurdumyzda her ýylyň sentýabr aýynda «Ýol hereketiniň howpsuzlygy — ömrümiziň rahatlygy» atly biraýlygy geçirmek asylly däbe öwürüldi. Bu ýyl bähbitli, döwlet ähmiýetli biraýlygyň çäklerinde ýurdumyzda köp öwüşginli çäreler guralýar. Ýakynda Türkmenistanyň Magtymguly adyndaky Ýaşlar guramasynyň Balkanabat şäher Geňeşi, Balkan welaýatynyň bedenterbiýe we sport baradaky Baş müdürliginiň Gumdag şaherçesiniň 6-njy we 7-nji sport mekdepleri bilen bilelikde Gumdag şaherçesiniň 7-nji sport mekdebiniň mejlisler jaýynda ýaş türgenleriň gatnaşmalarynda «Hereketiň sazlaşygy — ak ýollaryň ýaraşygy» ady bilen wagyz-nesihat duşuşygy geçirildi. Duşuşyga gatnaşyjylar hormatly Prezidentimiziň parasatly baştutanlygynda iň ýokary gymmatlyk adam hasaplanýan ýurdumyzda geçirilýän giň gerimli özgertmeleriň ählisi ynсан saglygyny goramakdan, il-günüň abadan durmuşda ýaşamagyndan gözbaş alýandygyny nygtaý geçdiler. Ýol hereketiniň düzgünlerini berjaý etmek ynсан saglygyny goramakdyr. Ýol hereketiniň howpsuzlygyny üpjün etmek bütin dünýäde ileri tutulýan wajyp meseleleriň biri hasaplanýar. Köçelerde, ýollarda hereket etmegiň düzgünlerini berjaý edip, ýol-ulag hadysalarynyň önüni almak hem-de bu ugurdaky bilimleri kämilleşdirmek asuda, abadan durmuşymyzy sagdyn hem-de ruhbelent

ýaşauşymyzy berkarar etmede mynasyp orny bardyr. Goý, elmydama ýollarymyz asuda, illerimiz abadan bolsun!

Sähraçül ATABAÝEWA,
TMÝG-niň Balkanabat şäher Geňeşiniň
guramaçylyk bölüminiň
esasy hünärmeni.

◆ Indi asylly däbe öwürülişi ýaly, ýurdumyzda her ýylda 1 — 30-njy sentýabr aralygynda «Ýol hereketiniň howpsuzlygy — ömrümiziň rahatlygy» diýen şygar astynda biraýlyk çäreler toplumy guralýar. Bu bir aýyň dowamynda ildeşlerimiziň ýedi ýaşlysyndan — ýetmiş ýaşlysyna çenli her bir ýaşdaky raýatlaryň saglygyny, döräp biljek şikes almalardan, köçe-ýol hadysalaryndan gorap saklamak maksady bilen, ýerlerde, edara-kärhanalarda, bilim we terbiýeçilik edaralarynda yzygiderli we meýilnamalaýyn, maksatnamalaýyn işler geçirilýär.

Bu biraýlyk möwsümleýin çäreler wagtynda Türkmenistanyň Içeri işler ministrliginiň Polisiýanyň ýol gözegçiligi gullugynyň işgärleriniň, Çagalar awtoşaherçesiniň hünärmenleriniň üstüne aýratyn jogapkärli wezipeler düşýär. Olar jemgyýetçilik guramalarynyň, ylym-bilim, saglygy goraýyş edaralarynyň wekilleri bilen bilelikde, tassyklanýan meýilnama esasynda, ösüp gelýän ýaş nesilleriň bagtyýar, abadan durmuşynyň goragy babatda döwletimiz, Gahryman Arkadagymyz, Arkadagly Gahryman Serdarymyz tarapyndan durmuşa geçirilýän tagallalar hakynda çuňňur many-mazmuna eýlenen wagyz-nesihat çärelerini guraýlar. Orta mekdep okuwçylary üçin köçe-ýol hereketiniň düzgünleri, kadalary hakynda görkezmeleri taýýarlap, ýerlerde mekdep okuwçylary bilen wagyz-ündew, düşündiriş çärelerini guraýlar.

Biz ýurdumyzda halkymyzyň abadan, asuda, parahat durmuşda ýaşamagy, raýatlarymyzyň jan saglygy ugrunda döwletli işleri amala aşyran Gahryman Arkadagymyza, Arkadagly Gahryman Serdarymyza uzak ömür, jan saglyk arzuw edýäris.

Guwanç GURTJAÝEW,
«Aşgabat» köpugurly stadionynyň
Medeni-guramaçylyk bölüminiň başlygy.

MILLI GYMMATLYKLARYMYZDA ASYRLARYŇ ÝAŇY BAR

unesco

◆ TMÝG-niň Görogly etrap Geňeşi etrabyň Medeniýet öýünde ÝUNESKO-nyň maddy däl medeni mirasynyň sanawyna girizilen milli gymmatlyklarymyzy ýaşlaryň arasynda wagyz etmek hem-de ýaşlarymyzy milli ruhda terbiýelemek maksady bilen, «Milli gymmatlyklarymyzda asyrlaryň ýaňy bar» atly wagyz-nesihat duşuşygyny geçirdi. Oňa etrabyň jemgyýetçilik guramalarynyň jogapkär işgärleri, ýaşuly nesliň wekilleri, edara-kärhanalarda zähmet çekýän ýaşlar gatnaşdylar.

Çykyşlarda bellenilişi ýaly, ata-babalarymyz tarapyndan asyrlaryň dowamynda döredilip, nesillere miras galdyrylan milli gymmatlyklarymyzy dünjä ýaýmakda Türkmenistan bilen ÝUNESKO-nyň alyp barýan hyzmatdaşlygy aýratyn ähmiýete

eýedir. Türkmen halkynyň kalbyndan dörän maddy däl gymmatlyklarymyz bu günki gün dünjä ýüzüni haýrana goýýar. Ýurdumyzyň orta mekdepleriniň birnäçesiniň ÝUNESKO-nyň assosirlenen mekdepler toruna girizilmegi bu ugurdaky hyzmatdaşlygyň aýdyň netijesidir. Bularдан başga-da, Türkmenistanyň ýokary okuw mekdeplerinde ÝUNESKO kafedralarynyň hem-de ÝUNESKO klublarynyň açylmagy şöhratly we şanly waka bolup, ýaşlarymyzyň döwrebap bilim almaklary üçin giň mümkinçilik bolup durýar.

Türkmenistanyň parahatçylygy we howpsuzlygy üpjün etmek boýunça gural hökmünde ynanyşmagy ösdürmek babadaky başlangyjy ÝUNESKO-nyň parahatçylyk medeniýetini goldamak boýunça ga-

raýuşlaryna we maksatnamasyna laýyk gelýär. Hormatly Prezidentimiziň baştutanlygynda ÝUNESKO bilen Türkmenistanyň arasyndaky döp bolan hyzmatdaşlyk häzirki wagtda hem üstünlikli dowam etdirilýär.

Sebitde parahatçylygyň we durnukly ösüşiň üpjün edilmegi, ýaşlar üçin halkara hyzmatdaşlyk gatnaşyklarynyň giňeldilmegi ugrunda edýän taýsyz tagallalary üçin Gahryman Arkadagymyza, Arkadagly Gahryman Serdarymyza köp sagbolsun aýdýarys.

Altyn ATAKOWA,
TMÝG-niň Daşoguz welaýatynyň
Görogly etrap Geňeşiniň bölüm müdiri.

BUGDAÝY BOLANYŇ AÝDYM BOLAR

◆ 4-nji sentýabrda ýurdumyzyň Ahal, Balkan, Daşoguz, Lebap we Mary welaýatlarýnda geljek ýylyň hasyly üçin güýzlük bugdaý ekişine girişildi. Bu möhüm oba hojalyk möwsümi hormatly Prezidentimiziň ak patasy bilen badalga aldy. Asylly däbe görä, il sylagly ýaşulular Beýik Biribardan bol hasyly dileg edip, bugdaý tohumlaryny topraga sepdiler hem-de nobaty mehanizatorlara geçirdiler.

Ýurdumyzyň gallaçylary geljek ýylyň hasyly üçin niýetlenen ýerleri agrotehnikanyň kadalaryna laýyklykda taýýarlap, möwsüme jogapkärli çemeleşdiler. Ekişe bugdaýyň bol hasyl berýän görnüşleri taýýarlanylady.

Berkarar döwletiň täze eýýamynyň Galkynyşy döwründe ykdysadyýetimiziň ähli pudaklarynda, şol sanda oba hojalygýnda uly üstünlikler gazanylýar. Döwletimiz ekerançylaryň netijeli zähmet çekmegi hem-de oba hojalyk ekinleriniň bol hasylyny üstişdirmekleri üçin ähli şertleri döredýär. Ýurdumyzyň azyk howpsuzlygyny berkitmekde maksatnamalaýyn işler alnyp barylýar. Daýhanlar ýokary hilli tohumlar, mineral dökünler, döwrebap tehnikalar, ýeterlik mukdarda himiki serişdeler we suw bilen üpjün edilýär.

Oba hojalygyny depginli ösdürmek ýurdumyzyň içeri syýasatynyň möhüm ugurlarynyň biridir. Şol syýasat döwletimiziň ykdysady kuwwatyny pugtalandyrmaga, halkymyzyň hal-ýagdaýyny ýokarlandyrmaga gönükdirilendir. Bu ulgama daşary ýurtlardan getirilýän harytlaryň ornuny tutýan önümçilikleri ösdürmek we dürli oba hojalyk önümleriniň öndürilişini artdyrmagyň hasabyna, obasenagat toplumynyň eksport kuwwatyny ýokarlandyrmak babatda wezipeleri çözmäge ýardam bermäge gönükdirilen giň gerimli özgertmeler üstünlikli amala aşyrylýar.

Oba hojalygýndaky özgertmeleriň çäklerinde pudagy sanly ulgama geçirmek, iň täze tehnologiýalary we innowasiýalary ornaşdyrmak maksady bilen, anyk çäreler görülýär. Oba hojalygynyň gaýtadan işleýän döwrebap kärhanalaryny, elewatorlary hem-de saýlama tohumlyk bugdaý taýýarlaýan bölümleri bolan degirmen toplumlaryny, mineral dökünleri öndürýän zawodlary gurmaga köp mukdarda maýa goýumlar gönükdirilýär. Şunuň bilen birlikde, ýurdumyzy 2025-nji ýyly çenli durmuş-ykdysady taýdan ösdürmegiň Maksatnamasynyň, Oba milli maksat-

namasynyň çäklerinde türkmen obasynyň durmuşyny düýpli özgerdýän iri maýa goýum taslamalary amala aşyrylýar.

Türkmen daýhanyna döwletimiz tarapyndan öndürjilikli işlemäge, toprakdan bol hasyl alyp, ýokary zähmet netijelerini gazanyp, abadan we bagtyýar durmuşda ýaşamaga ähli şertler döredilýär. Netijede, türkmen daýhaný barha gurplanyp, baýap barýar. Olar üçin döredilýän şertler bu günki türkmen obasynda mally-mülkli, birnäçe tehnikasy bolan hakyky ýer eýeleriniň döremegine ýol açdy.

Ata-babalarymyzdan galan «Baýlygyň enesi — ýer, atasy — zähmet», «Arykdan suw akar, daýhana Hudaý bakar», «Ala sürten ýeri çöp basar» ýaly onlarça pähim-paýhasa ýugrulan sözler bu günki günde hem asylyk ähmiýetini saklap gelýär. Şeýlelikde, bu gün edermen daýhanlarymyz «Ýykylsaň ýere ýapyş» diýen pähime eýerip, ene topraga hyzmat etmegiň we ondan bol hasyl almagyň nusgasyny görkezýärler. Biz gaýratly gallaçylarymyza: «Her bir dänäňiz müň bolsun!» diýýäris.

Leýla AGAMYRADOWA,
S.A.Nyýazow adyndaky Türkmen oba
hojalyk uniwersitetiniň talyby.

HYZMATDAŞLYK

◆ Türkmenistanyň Bedenterbiýe we sport baradaky döwlet komitetiniň başlygynyň orunbasary S. Ataýew Russiýa Federasiýasynyň Tatarystan Respublikasynyň Powolžýe döwlet bedenterbiýe, sport we syýahatçylyk uniwersitetine baryp gördi.

Ylmy-barlag institutynyň direktory Alekseý Zwerew ýokary okuw mekdebine tanyşlyk saparyny gurady. S. Ataýew uniwersitetiň işleri we gurluş düzümi bilen tanyşdy. Oňa bilim we laboratoriýa toplumynyň otaglary, uniwersitetiň muzeýi, institutyň häzirkî zaman enjamlary görkezildi. Esasanam, fijital merkeziň işi aýratyn gyzyklanma döretdi.

2023-nji ýylda Powolžýe döwlet bedenterbiýe, sport we syýahatçylyk uniwersiteti bilen Türkmen döwlet bedenterbiýe we sport institutynyň arasynda hyzmatdaşlyk hakynda Ähtnama gol çekilendigini bellemelidir. Gol çekilen resminamanyň çäginde Türkmenistanyň degişli ýokary okuw mekdebiniň rektory we wekilleri gürüňi edilýän uniwersitet tarapyndan geçirilýän ylmy-amaly maslahatlara zygiderli gatnaşýarlar.

«www.unifirst.ru» saýtynyň maglumatlary esasynda taýýarlanylady.

«GUMDAG» WE «GALKYNYŞ» FUTBOL TOPARLARY

◆ «Gumdag» we «Galkynyş» futbol toparlary Türkmenistanyň çempionatynyň birinji ligasynyň Balkan sebitinde öňde barýarlar.

Üstümizdäki ýylda Türkmenistanyň futbol çempionatynyň birinji ligasynyň duşuşyklary ýene-de dikeldildi. Şu günler ýaryşyň Balkan sebitiniň duşuşyklary gyzgalaňly ýagdaýda dowam edýär.

Sebit boýunça ýaryşa baş topar gatnaşýar. Olar Balkanabat şäheriniň «Ýaşlyk», «Galkynyş» we «Türkmennebit», Gumdag şäheriniň «Gumdag» we Türkmenbaşy şäheriniň «Şagadam» futbol toparlarydyr.

Sebitiň ýaryş iki aýlawdan ybarat bolar. Ähli duşuşyklaryň netijesinde iň köp utuk toplaý, sebitiň çempiony bolan topar Aşgabat şäherinde geçiriljek jemleýji ýaryşa gatnaşar.

Häzire çenli birinji liganyň Balkan sebitinde ilkinji üç aýlawyň duşuşyklary geçirildi. Bu aýlawlarda geçiren duşuşyklarynyň üçüsünde-de ýeňiş gazanan «Gumdag» we «Galkynyş» toparlary birinji orunda barýarlar. Gumdagly futbolçylar iň soňky gezek mundan 12 ýyl ozal sebitiň çempiony bolmagy başarypdylar.

www.turkmenportal.com

HYJUW

◆ Ilkinji sapak. Bu sapagyň ady «ilkinji» bolsa-da, özi eýgäm näçenji sapakdygy nämälim. Çagalykdan ejeme öjkünip, gurjakra guralan «ilkinji sapaklaryň» dowamy bu gün ak mekdepe körpe nesilleriň mugallymy bolmak bagtyna utgaşýar. Nähili bagt!

Talyp wagtymyz geçen mugallymçylyk tejribeligimiziň daşyndanam bu synpa girmäge synanyşyklary sanasaňam, eýgäm näçe sapak guran mugallymdygymy aýdyp bolar. Bilim ýükünden hernäçe paýyňy alsaňam bilmeýän zadyň ýene känligini boýun aldyrýan kitaplary bilesigeliji okuwçylaryň beýnisine guýmak üçin tejribe diýseň zerur. Hawa, özüňe uly umyt bilen okuwçylaryň senden geljek her sözi gapyp alyp, beýnisine ýazmaga edýän yhlasy hem tolgundyryýar, hem işiňe bolan höwesini hyjuwlandyryýar.

Ilkinji sapak. Kalbyňda hyjuw baryny göterip, synp otagyna barlan ilkinji gün. Megerem, bu gün ömrüň iň möhüm günleriniň biri. Sebäbi şol gün hiç haçan unudylmaýar.

Hyjuw dolý gursak bilen ilkinji sapaga gadam basan mähriban kärdeşim, seni täze okuw ýuly ilkinji ädimiň bilen tüýs ýürekden gutlaýaryn. «Mugallym» diýen mertebeli ada mynasyp bolup, abraý almagyňy, eziz Diýarymyzyň aýdyň geljegi ýaş nesillere bilim-terbiýe bermekde şowlulyklaryň ýar bolmagyny, gül Watanymyzyň ösüşlerine mynasyp goşant goşup, halal zähmet çekmegiňi arzuwlaýan. Kesbiňden kemal tap, eziz kärdeşim!

Annabeg AÝMAKOWA,
Köneürgenç etrabyndaky daşary ýurt dillerine ýöriteleşdirilen 57-nji orta mekdebiň türkmen dili we edebiýaty mugallymy.

MAGTYMGULY, HALK ÝADYNDAN AÝRYLMA

ŞANDOR PETEFI DÜNYÄ EDEBIÝATYNYŇ ALTYN HAZYNASYNA GIREN ŞYGYR ESERLERI BILEN HÄLI-HÄZIRE ÇENLI HER BIR OKYJYNYŇ ÝÜREGINE ÝOL SALYP GELÝÄR. WENGER HALKY ÜÇIN ŞANDOR PETEFINIŇ ESERLERI MILLI ŞYGRYÝETIŇ BINÝADYNY GOÝUJY HÖKMÜNDE PUŞKINIŇ ESERLERINIŇ RUS, ŞEWÇENKONYŇ ESERLERINIŇ UKRAIN, ÝANKO KUPALANYŇ ESERLERINIŇ BELARUS WE ADAM MISKEWIÇIŇ ESERLERINIŇ POLÝAK ŞYGRYÝET DÜNYÄSINDE EÝELEÝÄN ORNY ÝALY ÄHMIÝETLI ORNA EÝEDIR.

GÖRÄYMÄGE, SADAJA ÝALY DUÝULÝAN, YEŇIL HEM-DE AKGYNLY OKALÝAN SETIRLERDE UMUMADAMZAT AŇYNYŇ ÖSÜŞ DEREJESINDEN AÝDYLAN ÝAGTY PIKIRLER, ÇUŇŇUR DURMUŞY PELSEPELER OKYJYNYŇ RUHY DÜNYÄSINE ARALAŞYP, ÖMRÜŇ, DURMUŞYŇ AJAÝYP MANY-MAZMUNY HAKYNDÄ ÝAKYMLY OÝA BATYRÝAR.

ŞANDOR PETEFI

SÖZ ARTYKMAÇ PURSATLAR

Näme diýsemkäm indi,
Oýa batdym ýolboýy.
Mähribanym käbämi,
Görmändim-ä ýylboýy.

Ne söz aýdaý şanyňa,
Jan berene göwräme —
Ýatman säher-şamyna,
Sallançagmy üwräne.

Her dürlüje pikirler,
Beýnä gonup göçýärdi.
Batlansa-da tekerler,
Wagt haýal geçýärdi.

Girýän. Garşymda enem!
Gujaklaýar. Söz aýtman.
Göýä, bir miwe menem,
Asylyp durun, ine,
Şahamdan ýolnup gaýtman.

MÖWÇLI DEŇIZ

Möwçli deňiz,
Asman-Zemin arada
Kylýan jedelinden köşeşip heniz,
Irkilipdir tupandan soň, hamala,
Duzly ýagşyň diňip, aýy nemleriň
Goýalyp galşy deý çygly hanada.

Ýüzüp barýar, töweregne garaman.
Gün nuruna şöhle saçýan gerşinde
Sallarynda alyp barýan yraman —
Umytlarym kenaryna duşurar.
Uzakdan aýdymly gadam urşunda
Geljegimiň salamyny gowşurar.

**Terjime eden Täzegül AZIZOWA,
Türkmen döwlet bedenterbiýe we sport
institutynyň sport žurnalistikasy
hünäriniň talyby.**

HUAN HIMENES

AÝ-AÝDYŇ GIJE BARK URÝAR ALMA YSYN KÜKEDIP

Aý-aýdyň gije bark urýar alma ysyn kükedip.
Deňiz üste ýagty şöhle ümmülmeze uzapdyr,
Ýyldyzlar gül çogdamy deý Gök ýüzüni bezäpdir.

Ak inişleň ýapysyndan bahar düşýär ýaýlaga.
Deňiz üste öwsen şemal bark urup bal müşgünde,
Ah, şu pursat ylgasadyň baş bermeýän joşgunňa.

Meýdan göýä syrça deýin göm-gök asmanyň goýny.
Durmuş misli bir erteki, müşgi bilen bark urýar,
Ýodajykdan göze ilmän, söýgi ädimläp barýar.

Huan Himenes ispan halkynyň beýik şahyry, ispan dilinde ýazan lirik şahyrlaryň arasynda iň meşhurlaryň biridir.

Huan Himenes 1956-njy ýylda «Ispan şygryýetinde ruhbelent we çeperçilik taýdan ýokary bolan duýguçyl şygryrlary üçin» Nobel baýragyna mynasyp bolýar. 1951-nji ýylda bolsa ýazyja Meksikanyň Milli awtonom uniwersitetiniň hormatly doktory diýen alymlyk derejesi berilýär.

Tebigatyň gaýtalanmajak gözelliginiň üsti bilen aňladylýan näzik hem-de yn-sanperwer duýgular okyjynyň ruhy gözellige teşne kalbynda hemişelik galmaga ukyplydyr.

SÖÝYÄN ÝAŞYL KENARLARY — ETEGINDE GÜR BAGLAR

Söýýän ýaşyl kenarlary —eteginde gür baglar,
Munda Güneş azaşypdyr. Öten gijäň salkynna.
Dowully duýgular güýjöp, köňle çöken gubarlar,
Derýada küýzeler bilen akyp barýar tolkunda.

Günýaşara? Deňze? Dünýä? Çar tarapa goý gadam,
Derýa düşen ýyldyz kimin kanda barsa ýoly ak.
Bilbil uşga düşüpdür... Kalba ornan duýgudan,
Ýüzünde ýylgyryş bar irki bahar güli dek.

**Terjime eden Arazsoltan MÄMMEDOWA,
Türkmen döwlet bedenterbiýe we sport institutyňyň
sport žurnalistikasy hünäriň talyby.**

TÜRKMENISTANYŇ FUTBOL ÇEMPIONATYNYŇ TARYHYNDA ILKINJI ZENAN EMIN

◆ Kristina Bersenýowa ilkinji zenan emin hökmünde türkmen futbolyň taryhyna girer. Ol Türkmenistanyň futbol çempionatynyň 4-nji aýlawyndan başlap, ätiýaçdaky emin hökmünde duşuşyklara gatnaşyp başlar diýip, Türkmenistanyň Futbol federasiýasynda habar berdiler.

Kristina Bersenýowa milli çempionatymyzyň 21-nji tapgyryndaky «Ahal» — «Merw» duşuşygyna ätiýaçdaky emin Mergen Allaberdýewiň kömekçisi hökmünde eýýäm bu işe gadam goýdy. Dördünji aýlawdan başlap bolsa ol bu wezipäni özbaşdak ýerine ýetirmäge girişer.

K. Bersenýowa — Türkmenistanyň zenanlar futbol we futzal ýygynyň ozalky agzasy. Futbol dünýäsine 14 ýaşynda Mary welaýatynda gadam goýdy. Onuň ilkinji tälimçisi Myrat Baýramowdyr. Dürli sebäpler bilen futbola bäs ýyllap arakesme beren geljekki emin 2018-nji ýylda Türkmenistanyň zenanlar ýygynyň baş tälimçisi Kamil Mingazowyň tagallasy bilen ýene-de gaýdyp geldi. Şondan bäri hem ol Türkmenistanyň futbol we futzal zenanlar ýygynyň düzüminde abraýly halkara ýaryşlarynyň birnäçesine gatnaşdy.

Kristina Bersenýowa eýýäm 2 ýyldan bäri futbol eminligine taýýarlanyp gelýär. Ol şu ýyl eminler üçin geçirilýän ýörite synaglary üstünlikli tabşyr-

dy. 32 ýaşly emin şeýle hem çagalaryň arasynda geçirilýän birinjiliklerde we zenanlaryň arasyndaky Türkmenistanyň çempionatynda ençeme gezek kömekçi emin bolup işledi.

www.tff.com.tm

TÄSIN YNANÇLAR

✓ Nahar bişirmek üçin hamyr ýugurmaga girişinde ilki bilen «Iýilen-içilen Hudaý ýoluna sadaka bolsun!» diýmeli we yzýanyndan duz atmaly.

✓ Çöregi bir eliň bilen döwseň, rysgalyň gaýdýar, iki ýerinden döwseň has-da rysgalyň gaýdýar.

✓ Ýerden çörek tapsañ, alyp üç gezek maňlaýyňa degirmegiň öz hikmeti bar. Birinjisi ýere taşlan adamyň günäsiniň geçilmegi üçin, ikinjisi ony görüp, ýerden götermedik adamyň günäsiniň geçilmegi üçin, üçünjisi öz günäni geçmegi Beýik Taňrydan dilemek üçindir.

✓ Myhmana tagamy üç gezek hödür etmegiň hem öz hikmeti bar eken. Birinjisi, Hudaýyň haky üçin, ikinjisi, myhmanyň haky üçin, üçünjisi, öý eýesiniň haky üçin hödür etmeli eken.

✓ Çörek bişirip durkaň, çörege sepelenýän suwdan içseň, sogap bolýarmyş. Çünki perişde nazary düşen suw hökmünde ynanylýar.

✓ Bu yrym has täsin. Çörek bişireniňde, gapdalyndan hökman kiçijik kökeler edilýärmiş. Hikmetiň aňyrsynda çagaň köpelip gider diýlen ynanç bar.

✓ Çörek almak üçin saçaga iki adam birden el uzatsa, myhman gelýär.

✓ Nahar iýip bolnandan soňra «Doýdum» sözi diýilmeýär. «Nahardan nesip edenden boldum» ýada «Nesip edenden iýip boldum» diýseň rysgalyň artýar.

✓ Tabagyň düýbünde az-owlak nahar galdyrmak günä hasaplanýar. Ynanja görä, galan nahar şeýtanyň paýy hasap edilýär.

✓ Iki adam birden okara-çemçä el uzatsa, oňat habara garaşyber.

Toplan Maýa ÇOWDUROWA,
TMÝG-niň Köneürgenç etrap Geňeşiniň
uly buhgalteri.

ОЛИМПИЙСКИЕ КОЛЬЦА НЕ БУДУТ УБИРАТЬ С ЭЙФЕЛЕВОЙ БАШНИ

◆ Мэр Парижа Анн Идальго заявила, что установленные на Эйфелевой башне олимпийские кольца не будут демонтированы.

Олимпийские игры в Париже прошли с 26 июля по 11 августа.

— Решение остается за мной как за мэром Парижа, и у меня есть согласие МОК. Так что да, они (олимпийские кольца) останутся на Эйфелевой башне, — приводит слова Идальго Ouest France.

Олимпийские кольца установлены с южной стороны башни между первым и вторым этажами на высоте 70 метров. Общая ширина конструкции — 29 метров, высота — 13 метров. Диаметр каждого кольца — 9 метров, а их общий вес составляет примерно 30 тонн.

Подготовила
Мерджен МЕЛАЕВА,
преподаватель
Туркменского
государственного
института физкультуры
и спорта.

TÜRKMEN KIKBOKSÇYLARY DÜNYÄ ÇEMPIONATYNYDA 5 MEDAL GAZANDYLAR

◆ 23-nji awgust — 1-nji sentjabr aralygynda Wengriýanyň paýtagty Budapeştda kikkoksing boýunça ýetginjekleriň arasyndaky dünýä çempionaty geçirildi. Bu ýaryşda türkmen türgenleri 5 sany medal gazandylar diýip, Türkmenistan Habarlar portaly habar berýär.

Çempionata dünýäniň 70-e golaý döwletinden 3100 türgen gatnaşdy. Ýurdumyzyň adyndan kikkoksing federasiýasynyň başlygy Orazmuhammet Kömekowyň ýolbaşçylygynda 17 türgen, iki tälimçi gatnaşdy. Netijede, türgenlerimiz Ymamguly Rejepow, Salamathan Baltaýew, Nepes Bäşimow degişli agram de-

rejelerinde kick light, low kick boýunça tutluşyp, bürünç medala mynasyp boldular.

Serdar Bekenow full contact görnüşi boýunça 51 kilogram agramda 3 tutluşyk geçirdi. Türgenimiz kümüş medala eýe boldy. Jasurbeg Ahmedow kick light görnüşi boýunça 37 kilogram agramda çykyş etdi. 4 gezek üstünlikli tutluşan türgenimiz altyn medala eýe bolmagy başardy. Bulardan başga-da ýedi sany türgenimiz çempionatda üstünlikli çykyş edip, ýeňijileriň ilkinji başligine girmegi başardylar.

TÜRKMENISTANYŇ ÇEMPIONY KESGITLENILDI

◆ Mary şäherinde futbol boýunça zenanlaryň arasyndaky Türkmenistanyň çempionatynyň ikinji aýlawynyň duşuşyklary geçirildi. Bu aýlawyň duşuşyklaryna baş topar gatnaşdy.

21-nji awgustdan 26-njy awgusta çenli aralykda geçirilen duşuşyklaryň netijesinde Mary welaýatynyň «Olimp» zenanlar futbol topary iň ýokary netijäni gazanyp, Türkmenistanyň çempiony bolmagy başardy.

Zenanlaryň arasyndaky çempionatda hormat münberiniň ikinji basgançagyna paýtagtyň «Altyn Täç» zenanlar futbol topary çykdy. Lebap welaýatynyň «Miras» zenanlar topary bolsa ýaryşda üçünji orny eýeledi. Şeýle hem ýaryşda Balkan welaýatynyň we Aşgabat şäheriniň adybir futbol toparlary dördünji, başynji orunlary paýlaşdylar. Daşoguz welaýatynyň «Gürgenç» topary bolsa ikinji aýlawda ýaryşdan çykdy.

www.tff.com.tm

СОТРУДНИЧЕСТВО В ОТРАСЛИ СПОРТА

◆ Заместитель председателя Государственного комитета по физической культуре и спорту Туркменистана Сердар Атаев посетил Поволжский университет физической культуры, спорта и туризма 26 августа.

Экскурсию по вузу провел директор Научно-исследовательского института Алексей Зверев. Сердар Атаев ознакомился с деятельностью и инфраструктурой университета: осмотрел аудитории учебно-лабораторного комплекса, музей университета, а также современное оборудование НИИ, уделив особое внимание Фиджитал центру.

Стоит отметить, что в 2023 году был подписан меморандум о сотрудничестве между Поволжским университетом и Туркменским Государственным институтом физической культуры и спорта. В рамках подписанного документа ректор и представители Института Туркменистана регулярно принимают участие в научно-практических конференциях, проводимых Поволжским университетом спорта.

« ARKADAG »

◆ 4-nji sentýabrda Türkmenistanyň futbol çempionatynyň Ýokary ligasynda 22-nji tapgyryň duşuşyklary geçirildi. Olarda «Merw» topary «Aşgabady», «Arkadag» topary «Ahalý», «Altyn Asyr» «Nebitçini», «Şagadam» bolsa «Köpetdagy» kabul etdi.

Mary şäherindäki 10 müň orunlyk sport toplumynda geçirilen duşuşykda «Merw» hem-de «Aşgabat» toparlary utuklary paýlaşmaly boldular. Çünki duşuşyk ikisi hem ikinji ýarymda geçirilen gollar bilen 1:1 hasabyndaky deňlikde tamamlandy.

Paýtagtyň «Nusaý» stadionynda geçirilen duşuşyk diňe bir tapgyryň däl, eýsem, tutuş möwsümiň ykbal kesgitleýji duşuşyklarynyň biri boldy. Çünki onda ýaryş tertibiniň oňdebarýjysy «Arkadag» futbol topary ikinji ornuň şärikleriniň birini — «Ahalý» kabul etdi. Duşuşyk ýurdumyzdaky ilkinji «akylyly» şäheriň adybir toparynyň 5:1 hasabyndaky ýeňşi bilen tamamlandy. Büzmeýin etrabynda geçirilen duşuşykda «Altyn Asyryň» «Nebitçini» 5:0 hasabynda ýeňmegi bilen, «Ahal» ikinji orun ugrundaky göreşden biraz çekilip, ýaryş tertibiniň üçünji basgançagynda düşmeli boldy.

TÜRKMEN FUTBOLYNYŇ TARYHYNA GIRDI

Türkmenbaşy şäherinde geçirilen duşuşykda bolsa ýerli «Şagadam» paýtagtyň «Köpetdagyndan» 1:0 hasabynda üstün çykdy.

Şeýlelikde, 20-nji duşuşygynda 20-nji ýeňşini gazanan «Arkadag» futbol topary möwsümde 60 utuk gazanan ilkinji topar bolmagy başardy. Şunda ýene bir aýratynlyga ünsüňizi çekmek isleýäris: Ýokary liganyň şu möwsümindäki gollarynyň sanyny 98-e çykaran «Arkadag» topary çempionatyň taryhynda bir möwsümde iň kän gol geçirip bilen toparlaryň ilkinji 10-lugyna girdi. Ýurdumyzyň çempiony 9-njy we 10-njy orunlary türkmen futbolynyň taryhynda ady rowaýata öwürülen «Nisa» topary bilen paýlaşýar. Çünki «Nisa» 2001-nji ýyldaky futbol möwsümini 98 gol bilen tamamlapdy. Eger «Arkadag» topary möwsümde ýene iki gol geçirip bilse sekizinji, dörd gol geçirip bilse ýedinji, bäş gol geçirse altynjy orna göteriler. Toparyň geçirjek ýedinji goly bolsa ony bir möwsümde iň kän gol geçiren toparlaryň ilkinji başligine girizer. Ilkinji başlikde bolsa paýtagtyň «Köpetdag» topary 151 gol bilen birinji (1992-nji ýylda), ýene şol topar 116 gol bilen ikinji (1995-nji ýylda), «Altyn Asyr» 108 gol bilen üçünji (2016-njy ýylda), şeýle hem ýene «Köpetdag» 105 gol bilen başinji (1997/98-nji ýyllaryň möwsümünde) orny eýeleýär. «Arkadag» topary bu sanawa soňky sekiz ýylyň dowamynda girip bilen ilkinji topar boldy.

Ýaryş tertibinde ikinji orny eýeleýän «Altyn Asyryň» 46, üçünji orundaky «Ahalýň» 43 utugy bar.

www.tff.com.tm

ХАЛМАММЕДОВ ПРИЗНАН ЛУЧШИМ ИГРОКОМ ЧЕМПИОНАТА ТУРКМЕНИСТАНА В АВГУСТЕ

◆ Нападающий футбольного клуба «Алтын асыр» Ровшенгельды Халмаммедов удостоен звания лучшего игрока чемпионата Туркменистана по итогам августа. Об этом сообщает официальный сайт Федерации футбола Туркменистана (ФФТ).

Халмаммедов полностью заслужил это звание, отличившись пять раз в четырёх матчах, проведённых его командой в прошлом месяце. В 19-м туре Высшей лиги он забил два мяча в ворота «Мерва», а также оформил дубль в первом четвертьфинальном матче Кубка Туркменистана против той же команды, став единственным игроком, забившим два гола в Кубке Туркменистана 2024.

Свой пятый гол в августе Ровшенгельды забил в ворота «Аркадага» в 20-м туре Высшей лиги. Таким образом, половину из своих восьми голов в текущем сезоне он забил после летнего перерыва, войдя в топ-5 самых результативных футболистов сезона.

Объявление лучшего футболиста месяца является одной из новых инициатив Федерации футбола Туркменистана. Эта

традиция будет продолжена по итогам каждого месяца. Ровшенгельды Халмаммедов вошёл в историю туркменского футбола как первый игрок, получивший звание «Лучшего футболиста месяца».

www.tff.com.tm

CONVERSATION WITH THE CHAMPION

NIYAZMYRAT BABEKOV: «WINNING THE WORLD SAMBO CHAMPIONSHIPS TITLE IN MY HOMETLAND IS MY MAIN GOAL»

◆ **TURKMEN ATHLETE NIYAZMURAT BABEKOV WON A GOLD MEDAL IN SPORT SAMBO IN THE 64 KG WEIGHT CATEGORY AT THE WORLD SAMBO CUP HELD IN CHOLPON-ATA (KYRGYZSTAN). AFTER THE FINAL BOUT, HE SHARED HIS EMOTIONS WITH THE FIAS WEBSITE.**

— **During the bout, you were losing 0:1, but then you were able to make as many as three effective technical moves. How did you manage to do that?**

— My coach prepared me for the competition, gave me the necessary attitude, and perhaps this is what allowed me to pull myself together at the right moment and make effective throws.

— **Did the fact that you were losing somehow affect the course of the bout? Maybe you got angry in a sporty way?**

— Indeed, when I was losing, I got angry

in a sporty way, waited for the right moment, took my hold and started working. Fortunately, I succeeded.

— **So, in fact, you did what you know how to do?**

— Yes, that's right, I did my job on the mat. And I was very motivated, because I had been working towards this title for a very long time. This is my first gold medal at the World SAMBO Cup.

— **What does this victory mean to you? Why is it so important to you?**

— I dreamed about it, but not only about the gold medal, but also about the opportunity to raise the flag of my country. This is not only my victory, but also my team's, my people's, my country's. It is extremely important for me that the Anthem of Turkmenistan was performed during the award ceremony.

— **During the final bout, the fans loudly chanted the name of your country, actually even drowning out the stands, that is, the hosts of the tournament, who were rooting for their athlete. How can you explain this? Did you bring a large support group here?**

— Sambo is one big family, and at the same time it is completely normal that the sympathies of the fans are divided, because it is a sport. We have very warm relations between the teams, athletes and coaches. Despite the intensity of emotions, the high involvement of all participants in the competitive process, everything always takes place in a very friendly atmosphere.

— **What's next?**

— «Gold» of the World sambo Championships in Astana. And I also really hope that next year the World Championships will be held in Turkmenistan. And then victory in my homeland will become my main goal!

www.sambo/sport

ФИФА ПРЕЗЕНТОВАЛА ЛОГОТИП НОВОГО КЛУБНОГО ЧМ

◆ Официальный сайт Международной федерации футбола (ФИФА) презентовал новый логотип предстоящего клубного чемпионата мира по футболу, который состоится с 15 июня по 15 июля 2025 года в США.

Согласно заявлению, опубликованному на сайте организации, эмблема будет адаптирована и использована для будущих турниров. Вдохновением для логотипа, как утверждают разработчики, стали футбольный мяч, история и культура вида спорта №1. Инициалы турнира C-W-C объединены в круглую пиктограмму.

Турнир, как отмечалось ранее, впервые пройдет в новом формате. В КЧМ-2025 сыграют 32 команды из всех шести футбольных конференций. УЕФА

имеет квоту в 12 команд, шесть — из Южной Америки, по четыре — из Африки, Азии и КОНКАКАФ (Северная и Центральная Америка) и одна — из Океании. Обладателем ещё одной путёвки станет клуб, представляющий на чемпионате страну-хозяйку турнира.

На данный момент известны 30 команд-участников. Дополнительный клуб из КОНМЕБОЛ и команда из МЛС будут утверждены в установленном порядке. Действующим чемпионом мира среди клубов является английский «Манчестер Сити», который 22 декабря 2023 года в Саудовской Аравии обыграл в финале «Флуминенсе» со счётом 4:0.

www.metaratings.ru

TÜRKMEN TENNISÇILERI HALKARA ÝARYŞYNA GATNAŞYAR

◆ Türkmen türgenteriniň ikisi — Ilima Guseýnowa we Sülgün Işangulyýewa 14-nji sentýabrda Kambojada tamamlanjak 14 ýaş çenli Aziýanyň güýçli tennisçi oglanlarynyň we gyzlarynyň 24-siniň gatnaşýan «Grand Slam Tennis. Regional Championship 14 & Under» ýetginjekler ýaryşyna gatnaşýar. Olar şahsy çakylyk aldylar.

14 ýaş çenli «Grade A» derejede Aziýa ýaryşlarynyň başsiniň finalçylarynyň 10-sy, Aziýanyň resmi görkezijisine görä, oýunçylaryň 11-si we «wild card» alan 3 türgen şu ýaryşa gatnaşýar. Olaryň biri ýaryş geçýän ýurda berildi. Galan ikisi Aziýa tennis federasiýasy (ATF) tarapyndan tutuş Aziýadan zehinli oýunçylara paýlandy. Olaryň biriniň geljegi uly tennisçi hökmünde ýaş türgenimiz Sülgün Işangulyýewanyň paýyna düşmegi has-da begendirýär.

1-nji oktýabrda 11 ýaşy dolýan Sülgün 9 ýaşynda Izmirdе (Türkiýe) 10 ýaş çenli çagalaryň arasynda geçirilen halkara ýaryşynda üstünlik gazanyp, hünärmenleriň ünsüni özüne çekdi. Geçen ýyl «Türkiye Autumn Cup» ýaryşynda-da şeýle üstünlik gazandy. Bu ýyl bolsa Geýdar Aliýewiň hatyrasyna bagyşlanyp, 12 ýaş çenli çagalaryň arasynda Bakuwda geçirilen ýaryşda ukrainaly Waleriýa Litwin bilen bilelikde kümüş medal eýeledi.

Türkmenistanyň birinji raketkasy Ilima Guseýnowa 14 ýaş çenli tennisçileriň Aziýa görkezijisinde 2-nji orny eýeläp, «Grand Slam Tennis. Regional Championship 14 & Under» ýaryşyna çakylyga mynasyp boldy. Ol halkara ýaryşlarynda ençeme gezek medal gazandy. Diňe şu ýyl Ilima daşary ýurtlarda geçirilen üç ýaryşda dürli derejeli dört medal eýeledi. Haýdarabatda (Hindistan) geçirilen «Asian 14 & Under Grade A» ýaryşynda ýekelikde bürünç we hindi tennisçisi Karthika Padmakumar bilen bilelikde altyn, Şymkentde (Gazagystan) geçirilen başga bir ýaryşda ýekelikde kümüş medal gazandy, şu aý bolsa Malaýziýada geçirilen «Selangor Asian 14 & Under Grade A (Southeast Asia)» ýaryşynda Eýrandan Hana Şabanpur bilen bilelikde ikinji orny eýeledi.

«Grand Slam Tennis. Regional Championship 14 & Under» saýlama ýaryşdyr. Onuň netijelerine görä, Awstraliýada guraljak ýetginjekleriň açyk çempionatyna (2025), «Florida-2024» toparlaýyn halkara ýaryşlaryna we Ýewropadaky ýaryşlar tapgyryna gatnaşjak türgenler kesgitteler.

Mundan başga-da, Kambojadaky ýaryşa gatnaşyjylar üstünlikli çykyş etseler, görkezijilerini has-da ýokarlandyryp, gowy girdeji gazanyp bilerler. Oglanlaryň we gyzlaryň arasynda ýeňijiler 1500

görkeziji utugyny we ABŞ-nyň 3000 dollaryny, ikinji orny eýelänler 1250 görkeziji utugyny we ABŞ-nyň 1500 dollaryny, bürünç medal gazananlar bolsa görkezijisine bary-ýogy 1000 utuk alarlار.

«Grand Slam Tennis. Regional Championship 14 & Under» ýaryşy geçirilen günlerde Kambojada Aziýa tennis federasiýasynyň wekilleriniň mejlisi bolar, oňa Türkmenistanyň milli ýygynyndysynyň 32 ýaşly baş tälimçisi Mirali Gasanow hem gatnaşar. Ol geçen ýylyň dekabrynda TTF-nyň her ýyl geçirilýän maslahatynda Türkmenistanyň Tennis federasiýasynyň başlygynyň orunbasarlygyna saýlandy we şu ýylyň maý aýynda Astanada (Gazagystan) Aziýa tennis federasiýasynyň direktorlar geňeşiniň mejlisinde Aziýada ýetginjekler tennisini ösdürmek boýunça ATF komitetiniň düzümine girdi.

www.turkmenistan.gov.tm

СЫН ДЭВИДА БЕКХЭМА БРОСИЛ ФУТБОЛ И ПОШЁЛ ПО СТОПАМ МАМЫ

Сын Дэвида Бекхэма бросил футбол и пошёл по стопам мамы

Ромео Бекхэм завершил карьеру в спорте в 22 года. Как и его мама, Виктория Бекхэм, Ромео решил, что ему интересно развиваться в модельном бизнесе. Кстати, это не первый раз, когда сын легенды «Манчестер Юнайтед» и сборной Англии Дэвида Бекхэма уходит из спорта.

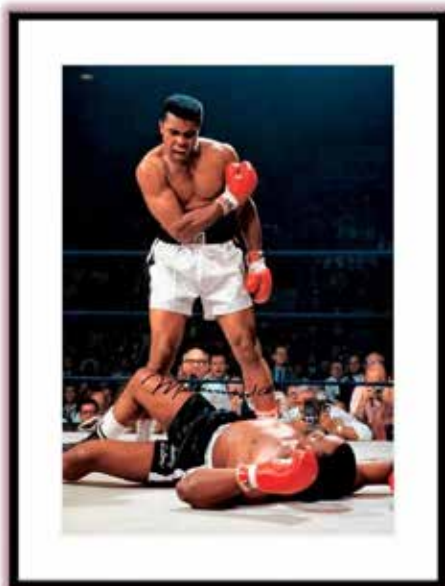
Оставил молодёжку «Арсенала»

Попытка перестать играть в футбол случилась не впервые. В 2015 году Ромео покинул молодёжку «Арсенала», чтобы сфокусироваться на теннисе. Однако через шесть лет он всё-таки вернулся в футбол. А вот теперь его решение кажется уже действительно серьёзным.

С футболом — всё?

Несмотря на то что играть Ромео больше не хочет, он продолжит работать с клубом, где будет помогать «Брентфорд Пингвинз». Это команда, в которой играют дети с особенностями развития.

www.championat.com

MEŞHUR BOKSÇY MUHAMMET ALY

◆ Дүнүя үзүне гиң ўаўран спорт гөрнүшлериниñ иñ меşһurlарынуñ бири болан боксуñ тарыхна гөз аўланымызда дүнүя меşһур бокс түргенери, оларыñ турмуşы билеñ бағлануşыклы гузыклы мағлуматлар билеñ һем ўақындан таныş болўарыс. Ўз ўаşан дөврүнде көпсанлы жанкөуерлериñ сөўгүсини газанан меşһур бокс уссатларынуñ бири һем Muhammet Aly ady билеñ таналўан Kassius Marsellus Kleўdir.

Икинжи Јаһан урşунуñ довам едўән дөврүнде, 1942-нји ўулыñ 17-нји ўанварында АБŞ-нуñ Kentucki штатында Kassius Marsellus Kleў дүнүя инўяр. Ўаşлыгы çылşырымлы дөвре габат гелен ўаşажык Kassius еўўәм 12 ўаşындан бокс билеñ меşһуғанмага баşлаўар. Sportuñ бу гөрнүşине болан yһласы, иргинсиз түргенлеşmeleri оña шөһрат гетирип баşлаўар. 1960-нји ўылда Римде геçирилеñ Олимпиўа оўунларында илкинжи алтын медалыны газанўар. 18 ўаşында professional боксда һүнәр ўолуна баşлап, илкинжи гежек 1963-нји

ўылда «Uemбли» stadionyнда 55 мүн tomaşаçынуñ şағатлыгында Henri Kuper атлы танымал боксçудан үстүн çыкўар. Бу газанан ўеñşi онда бокс sportunda һас улы белентликлере гөтерилмеклиге һөwes дөредўар.

Kassius Kleўiñ дүнүя çempiony болмак ugrundaky илкинжи synаныşыгы 1964-нји ўулыñ fewралында şол дөврүñ çempiony Sonny Liston билеñ болуп геçўяр. Ўзүне болан берк унамы билеñ ўеñiş газанмагы баşаран Kassius 22 ўаşында бокс боғунча дүнүя çempiony болмагы баşарўар. Şол ўыл Kassius өз yгыўары билеñ yслам dinini kabul едўар we täзе Muhammet Aly adyny алўар.

1964-нји ўылдан 1967-нји ўыла çени ол өз çempionlyгыны saklap, soñra ony Wўetnam söweşине гатнаşмакдан ўüz öwүrendigi ўçин бокс ўарыşларындан çетлеşдирўарләр. 1971-нји ўылда Aly гаўтадан дүнүя çempiony Jo Fraziere гарşы söweşўар. 1977-нји ўылда «Iñ beўык» ady билеñ

бокс çempiony ўçин ўөрите film дүşүрилўяр we filmde Muhammet Alynyñ özi баş гаһрыманыñ keşбини ўерине ўетирўяр. 1980-нји ўулыñ dekabрында bolsa 38 ўаşлы дүнүя çempiony бокс дүнүяси билеñ hoşлаşўар.

1999-нји ўылда Muhammet Aly «Äһli дөwүрлериñ иñ gowy түргени» diўен ада we баўрага mynasyp болўар. 20 ўыла golaў довам eden бокс карўерасынуñ dowамында 61 дуşуşыгы болуп, şоларыñ 56-сында ўеñiş газанўар, 37-сини nokaut билеñ tamamлаўар. Улы abraўдан peўдаланан Muhammet Aly 2012-нји ўылда Londonda геçирилеñ tomusky Олимпиўа оўунларынуñ ачылыş dabарасынуñ алawыны ўакўар.

Taўjarlan Nurgözel BAÝMEDOWA, Gөrogly etrabындаky daşary ўurt dillerine ўөрителеşдирилеñ 50-нји орта mekdeбиñ тарых mugallyмы, ТМÝГ-ниñ Gөrogly etrap Geñeşиниñ иñеñ агзасы.

ПЕРВЕНСТВО ЛУЧНИКОВ

В первые дни осени в Ашхабаде состоялось открытое первенство столичной спортивной школы № 5 по стрельбе из лука среди юниоров. Состязания стали важным этапом подготовки к предстоящему в текущем месяце турниру национального уровня, о котором мы расскажем немного позднее.

На вызов вышеназванного спортивно-учебного заведения откликнулась команда Федерации стрельбы из лука Туркменистана. Участники определяли между собой самых точных на дистанции 18 метров. Лучшими в этом плане оказались хозяева соревнований – представители спортивной школы № 5, завоевавшие почти все медали в трёх возрастных группах.

В старшей возрастной группе (до 16 лет) состязались только парни.

Здесь самым метким оказался Эзизмухаммед Сахедов, поднявшийся на высшую ступень пьедестала почёта. СПобедитель старшей группы требует особого представления. Эзизмухаммед в августе прошлого года выступал в составе туркменской делегации на II Играх стран Содружества Независимых Государств, проходивших в нескольких городах Республики Беларусь. Состязаясь в турнире по стрельбе из лука среди спортсменов возрастом до 25 лет (ему тогда было всего 15), наш соотечественник завоевал бронзовую медаль в индивидуальном зачёте на дистанции 70 метров.

В мае нынешнего года опять же в Минске в ходе открытого розыгрыша Кубка Беларуси Э. Сахедов стал об-

ладателем уже двух наград на 70-метровой дистанции – серебряной в личном зачёте и бронзовой в командном. Во втором случае ему помогли туркменистанцы Бяхбит Курбанов и Шохрат Джумакулиев.

Кстати, Ш. Джумакулиев и Огулсурай Какышова будут представлять Туркменистан на V Всемирных играх кочевников в турнире по стрельбе из лука. Эти комплексные соревнования пройдут с 8 по 13 сентября в городе Астана (Казахстан). Наши соотечественники поборются за награды юбилейных Игр на дистанциях 30, 50, 60 и 70 метров.

Возвращаясь к теме открытого первенства спортивной школы № 5, подчеркнём, что наиболее проявившие себя спортсмены войдут в состав сборной столицы. Им предстоит отстаивать честь родного города в ходе открытого чемпионата Ашхабада по стрельбе из лука среди юниоров и взрослых, который пройдёт 22 сентября.

Дмитрий ГОРШКОВ,
журналист.

PERZENT HAKYNDAKY NAKYLLAR

- ✓ Çaga bezzat bolsa, günäkär — ene-atasy.
- ✓ Çaga gorksa «eje» diğer, uly aljyrsa, atasyndan haraý gözlär.
- ✓ Çaga öz ýaşyna görä zähmetde taplanmalydyr.
- ✓ Çagalyk — pyntyk, ýetginjeklik — gunça, ýigitlik bir gyzyl güldür.
- ✓ Çagaňa dili manysy bilen öwret.
- ✓ Çaganyň ýaşlykdaky maňlaý deri — geljeginiň altyn däneleridir.
- ✓ Seniň perzendiniň seniň dowamatyňdyr.
- ✓ Terbiýesiz çaga baş öwredilmedik at ýalydyr.
- ✓ Çaga aglamasa, enesi duýmaz.
- ✓ Çaga çaltynyň bir elini baglar, çamanyň — iki elini.
- ✓ Çaga eziz, edebi ondanam eziz.
- ✓ Çaga iş buýur, yzyndan özüň ýüwür.
- ✓ Çaga ýaşlygyndakyny unutmaz, kel — başyndakyny
- ✓ Çagaly aýal — jüýjeli towuk.
- ✓ Çagaly öý — bazar, çagasyz öý — mazar.
- ✓ Çagaly öýde gybat bolmaz.
- ✓ Çagany — ýaşdan, edebi — başdan.
- ✓ Çagany pully-da etme, pulsuz-da tutma.
- ✓ Döwletliniň çagasy säher turar — heň eder, bidöwletiniň çagasy säher turar — jeň eder.
- ✓ Jüýjeli towukdan iým artmaz, çagaly öýden — nan.
- ✓ Lälük çaga täze eşige begener, ýetim çaga garnynyň doýanyna.
- ✓ Sözi ýa çagadan eşit, ýa danadan.
- ✓ Ýaşlyk bir mertebe geler, çagalyk iki mertebe.
- ✓ Ata bilen enäni bagtyýar etmek perzentleriň borjudyr.
- ✓ Ata-enäniň ýüregi perzentdedir.
- ✓ Edepli perzent il içinde halal ýaşamagyň tärini atasyndan öwrenen perzentdir.
- ✓ Edepli perzent öz-özünden döremeýär.
- ✓ Perzent adamzadyň ertiridir.
- ✓ Perzent atanyň gözünüň nury, ýüreginiň bagydyr.
- ✓ Perzent atanyň teniniň bir bölegi, enäniň bolsa ýüreginiň bir parasydyr.
- ✓ Perzent edep görmese, edep görkezmez.
- ✓ Dogan — donumyň daşy, perzent — ýüregimiň başy.
- ✓ Perzent aklyly ýa başdakyda bolar, ýa ýaşdakyda.

Toplan

Maral SOPYTAGANOWA,
Balkanabat şäherindäki daşary ýurt dillerine ýöriteleşdirilen 15-nji orta mekdebiň mugallymy.

EIFFEL'S DESCENDANTS OPPOSE KEEPING OLYMPIC RINGS ON THEIR ANCESTOR'S TOWER

◆ Descendants of engineer Gustave Eiffel have spoken out against the decision of Paris Mayor Anne Hidalgo to leave the Olympic rings on the Eiffel Tower. In their opinion, the world-famous tower, which is a symbol of Paris and France, has a broader purpose than its permanent association with the Olympic Games, MIR 24 reports.

Hidalgo previously stated the Olympic rings installed before the Games would be kept on the tower. She reported permission for that had been received from the International Olympic Committee.

şykly her bir zat meniň üçin eziz ahyryn. Iň bärki-si, seniň hat ýazan ruçkaňam mende galdy. Indi ol meniň bilen «syrdaş» boldy. Belki, şol ruçkada öz mähriňi siňdirip, meniňem adymy ýazansyň. Köçeden bolsa, ikimiziň köp gezek bileje münen ýolagçy awtobusymyz geçip gitdi. Men ýüzlerçe gezek onuň içinden seni gözledim. Her gezek gapy açylmagyna mähetdel soragly nazartlar bilen bakdym, emma sen oňa münmediň. Seniň köý-negiň reňkindäki, ýa seniňki ýaly atyr sepinýän ýüzlerçe gyz münüp düşdi, emma sen ýok!

Salam. Ýşk hakyndaky kitaplar söýgä şeýle bir imrikdirýär welin, hatda arzuw-hyýallara çümüp, aýralygyň bulutlarynyň üýşenini hem bilmän galýan ekeniň. Bu bulutlar bolsa, seni asmana göterip, menden alyp gitdi.

Bu gün asmandan gykuwlap durnalar geçip gitdi. Men saňa olardan salam ýollamak üçin sesimiň ütdiginden gygyrdym: «Salam aýdyň ütilmedik arzuwlara». Salam aýdyň nikabyň arkasynda, tüm gijelerde özüni gizleýän aýralyklara! Yene gygyrjakdym, emma sesim gyrlap galdy...

Söýgi biziň golumyza ajaýyp ýatlamalary döretmegimiz üçin uýy ýiti, ýazyyp gutaryp bolmajak galamy berdi, emma wagt geçip, başymyzdan aýralyk inende, ol bize şol ýatlamalary bozup aýyrmagymyz üçin bozguç bermedi. Bu bolsa söýginiň näderejede geçirimliligini, sahydygyny görkezýär. Söýgi Hatamtaý ýaly sahylyk edip, hiç wagt gutarmajak ýatlamalary berdi. Edil ummana çümýän guwwastar ýaly kalbymyň çuňlugyna aralaşyp, sen hakyndaky ýakymly ýatlamalary Gerodotyň taryh kitabyny döwürän ýaly dörmäge başladym. Ol asyl hemme zada öwrülip ýören bolsa nätjek. Alym, lukman, mugallym, şahyr, bagşy, ýazyjy... Bu sanawy näçe uzaltsaň, uzaldyp oturmaly. Esasy zat bolsa, seniň söýgi dünýäsinde kimligiňi diňe wagtyň özi kesgitleýär.

Men sen hakyndaky ýatlamalara çümüp, wagtyň nähili geçenini duýman galypdyryn. Ýatlamalara bolsa gutarma ýok. Olaryň heniz meniň kalbymy kân gyýjagy mese-mälüm görünip dur. Ýatlamalar ýene meni saňa tarap alyp gider. Zybana şu kelim geler: «Salam!».

Parahat MÄMMETNUROW,
TDBSI-niň sport žurnalistikasy
hünäriňiň talyby.

SALAM

◆ Salam! Meni öz erkime goýmaýan ýatlamalar! Salam! At ýaly çapyp, indem çama-na öwrülen söýgi! Salam! Bizi bizden aýryp, başga bir ýaşaýşa syýahata ýollan ýyllar! Dogry, bu ikije ýyl ençeme zatlary üýtgedäýjek ýaly welin, ýok, ol hiç zady hem üýtgedip bilmändir. Meniň kalbymyň çuňlugynda sen hakyndaky saklany galan pikirler, seniň mähirden püre-pürtenip duran ýylgyrşyňy ýatlady duran şol ýakymly ýatlamalar, edil ertekilerdäki ýaly, näçe müň ýyllyklardan soň gözlenip tapylan humly hazyna ýaly üüregimiň garaňkija ýerini ýagtyldyp durlar.

Ýatlamalar meniň ömür kitabymyň her bir sahabyňa şeýle bir ýazylypdyr welin, indi ony hiç zat bozup bilmän dur. Men düýşleriň içinde sen hakynda ýene düýş

görüň, sergezdan bolup, ykmandanyň eleşan eşiklerini geýip, hyýalymdan seni gözledim. «Gözlän tapar» diýip dogry aýdypdyrlar. Sen hakyndaky ýatlamalar kino lentasy ýaly şol geçip durlar, geçip durlar. Olar ýene-de geçmegini dowam ederler. Çünki bu başlanan «çeper film» hyýalymda ýaşaýar. Iň gowy görýän sahanam: seýilbagy, meniň gowy görýän köýnegimi geýip gelen sen we eliňdäki ikimiziň hem gowy görýän kitabymyz — «Bagtyň suraty»...

Salam... Ana, doňdurma satýan daýy. Ol seýilbaga gelýän her bir adama doňdurma hödür edip dur. Menem doňdurma aldym. Ýüregimi sowadaýyn diýdim, ýöne üürek sowamady. Belki, hiç haçan sowamazam... Şonda-da aldym. Sebäbi seniň bilen baglany-

DÖREDIJILIK DÜNYÄSI

EJE, BAS MENI BAGRYŇA!

Eje, bas meni bagryňal!
Ak süýt beren jigeriň men!
Gujagyňda unudaýyn,
Sanjysyny ýüregiň men!
Bas meni, eje, bagryňal!
Öz bagryňdan öneniňi.
Dokuz aý göwrede ýatyp,
Ýagty dünýä ineniňi.
Gijelerne çirim etmän,
Hüwdülediň heňiň bilen.
Üşän çagym ýylatdyň sen,
Gyp-gyzgynjak demiň bilen.
Ýöne meni bagyşla sen!
Ulalyp, bolsamam goçak.
Kän gezek basylyp bagra,
Arkadan urdurdym pyçak.
Şonda geldim huzuryňa,
Eje, men şolardan gaçyp.
Sen garradyň, men ulaldym,
Ýyllar gitdi ara açyp.
«Yeke gara ýok-la!» diýip,
Oturjaň sen saçym darap.
Elekde suw çeksemem, kä
Göwne bolmaz eken ýarap.
Aldy-la balaň badyny,
Takdyr ele taýak alyp.
Geçdim käbir adamlardan,
Ýüregimden talak alyp.

Başyma ak garyn sepdi,
Ýowuz gelen bu guşlaram.
Baglaryma gonup gelen,
Saýramady bu guşlaram.
Eje, bas meni bagryňal!
Balaňa bir sen düşünýäň!
Azaşaýsam bu ýollarda,
Meni yzyňa düşürýäň.
Galaýsam daglaň başynda,
Ýene sen ýere düşürýäň.
Derdiň köpdür dertlerimden,
Nämüçin menden ýaşyryjaň?!

Gelip bilmän eglenemde,
Ilden ogryn agladyňmy?
Ýola dikip gözleriňi,
Ýürek-bagryň dagladyňmy?
Bas meni, eje, bagryňal!
Baş egýän öňüňde eglip.
Meni halas edersiň sen,
Galaýsam dertlerden boglup.
Eje, bas meni bagryňal.
Agyr geljär dünýäň ükü.
Men munda ýakynym saýýan,
Sen bilen Biribar Haky.
Eje, bassana bagryňal!
Seniň özüň giden dünýä.
Aglap duran gözlerimem,
Seni görse sessiz diňjä,
Ýüregmem suwsap gujagňa,
«Dünýe dursa sen dur» diýjä.
Söz berip baky durjagňa,
Eje, bassana bagryňal...

KAKALARY YNJYTMAŇ!

Kakalary ynjytmaň,
Keramatdyr kakalar,
Keramata dil ýetse,
Gurap galar sakalar.

Kaka, kaka diýseler,
Ýüregi daş öýtmäň, siz,
Näme diýseň çeker diýip,
Gaty-gaýrym aýtmaň siz.

Aglamasa-da gözi,
Aglajandyr ýüregi.
Daş atsaňyz öwliýä,
Agyr bolar soragy.

Toba ediň, bakyp kybla,
Ynjytsaňyz kakany,
Yalbaryp Ýaradana,
Yaşa eziň ýakany.

Söz gaýtarmak kakaňa,
Uwlamakdyr hiniňe,
Ar getirmek düýnüňe,
Har getirmek diniňe.

Ekläniň gadryny,
Biljäh eken saklaňda.
Edeniň bor ugruna,
Oň yhlasyn haklaňda.

Öýkeläp bolar dostdan,
Öýkeläp bolar ýardan,
Öýkeleseň kyblaňdan,
Öýke etdigiň Hudaýdan.

Söýgüsini gizlär ol,
Hiç çykarmaz daşyna,
Bilseň, sarsmaz galadyr,
Bir iş düşse başyňa.

Depelemäň duzuny,
Goýbermäliň hatany,
Goraň ojak — Watany,
Goraň Adam Atany!
Gora, adam ataňy!

MEN SAŇA GEREK, EJE!

Belki, gerek däldirin dosta,
Belki, gerek däldirin ýada,
Göz ýetirdim ýeke zada,
Men saňa gerek, eje!

Belki, gerek däldirin ýara,
Ýaram syna salýar ýara,
Dermansyz derdime çäre,
Men saňa gerek, eje!

Saýgaryp agy-garany,
Kän zatdan çykardym many,
Senden golaý barmy, hany,
Men saňa gerek, eje!

Ýollaryma garamaga,
Ýaralarmy saramaga,
Belalardan goramaga,
Men saňa gerek, eje!

Idelmesem idemäge,
Gundalmasam gundamaga,
Golaý gelsem, undulmaga,
Men saňa gerek, eje!

Demigäýsem berersiň dem,
Hassa bolsam taparsyň em,
Ýagşym ýaýyyp, ýaman gömen,
Men saňa gerek, eje!

Käte käbäm ýürek gysýar,
Balaňy gam-hasrat basýar,
Göze ilmez ýeke hossar,
Men saňa gerek, eje!

« Sensiz bir gün ursa ýürek,
Deregñe tapmaryn derek,
Gaýyksyz galmasyn kürek,
Men saña gerek, eje!

Alty aga bolmaz kaka,
Eje bolmaz ýedi ýeññe,
Men tutýaryn köne heñme,
Sen maña gerek, eje!
Men saña gerek, eje!

ŞÜKÜR

Ýazgarmadyň, kän ýalkadyň, Ýaradan,
Gargap guş etmedik ýazyňa şükür.
Tomsuňa döneýin depäm gaýnadandan,
Dünjä beren tylla güzünüňe şükür.

Guş günü biminnet gaýnan gazana,
Azdan bereketli, uzuňa şükür.
Pederleriň goýan öçmez yzyňa,
Kişä epilmedik dyzyňa şükür.

Harpyga aldanyp başym aýlatman,
Çäji saýlatdyran gözüňe şükür.
Harplyga guwanyp, dilim aýnatman,
Dahanyňa beren sözüňe şükür.

Guşykylygy kemem däl eken çatmaň,
Emen süýdün haklan gzyňa şükür.
Şunça itelerem, batyrman batga,
Uzadan goluňa — Özüňe şükür!!!

BERENIŇI KÖP GÖRMÄWER, ÝARADAN...

Bereniňi köp görmäwer, Ýaradan,
Berdim diýip bereweri berenňi.
Özüň bilýäň, agyr günler sabr edip,
Diňe Saña ellerimi serenmi.

Bir atanyň ýekesidi pederim,
Ol gidensoň, bilmedim ne ederim?
Ýüregimi ganadyp dur awusy,
Öz göbegni özi kesen keseriň.

Şol keser köp zady öwretdi maña,
Kesmeli zatlar şol dem kesmegi.
Oglan başym bagt saýypdy ahyry,
Süýt bişensoň iýmekligi kesmegi.

Aşa ýeten agzy ganatjak bolup,
Milt edenleň öz burnuny ganatdyň.
Ýer tapmadyk wagtyň ýerde özüme,
Gol uzatdyň, gerip maña ganatýň.

Şükür, boş däl Saña seren ellerim,
Gözüm doýrup berdiň rysgal paýymy.
Bir kemi bar eken bagtly günleriň,
Duýdurman geçirýär günüň-aýuňy.

Sädi SÄDIÝEW.

(Hekaýa)

ŞIRIN ARZUWLAR

♦ Okap oturan kitabyňyň mazmunyndan daşlaşyp, şirin hyýallaryň güzerine eňek atypdyryn. Islendik zadyň arzuwuny edip bolýar, ýöne ony durmuşa geçirmekde welin iş bar. Eger-de saý-sebäp, takdyr bilen gürleşmek nesip etsedi, onda şu sözleri dem salymda aýdardym: «Maña durmuşyň, ýaşauşyň gadyryny bildirmek üçin arzuw eden zatlarymy kynçylyk bilen berme! Elinjek bereniňde-de men olary azap bilen ýetenlerden has gowy aýap saklaryn».

Ejemiň:

— Gülaýym — diýen sesi meniň çignimden tutdy-da, hyýal güzerinden çekip alyp, hakyky durmuşyň ortarasyna güpdedip taşlady.

— How, eje! — diýip, zöwwe ýerimden galdym. Ejemiň ýüzündäki alamaty nägilelige ýorjagymy-da, begenje ýorjagymy-da bilmedim.

— Me, saña hat gelipdir! — diýdi-de, täze gelen gazetleriň arasyndan bir bukjaný maña uzatdy. Ýüzüm lowlap gitdi. Ejeme sorag bilen ýüzlendim.

— Maña? Ha-at?

— Hawa, saña hat gelipdir.

— Kimden?

— «Serdar» diýib-ä ýazylan daşyna. Şol synpdaşyň Serdar dälidir-ä?

— Synpdaşym Serdar? Onuň meniň bilen näme işi bar? O maña näme üçin hat ýazyp ýör?!

— Men näbileýin, aç-da okap gör.

Soňky sözlerimi kine gatylan gahar bilen aýdanam bolsam, ýüregim ýylgyryp durdy. Hälem ejem wagtynda otagymdan çykaýdy, ýogsam dagy tolgunmaktan ýaňa sarsyp duran ýüregimiň sesini eşidip, ýasama gaharlannanymy bilmegeim ikuçly dälidi.

Ejem çykyp gidensoň, hatly bukjanýň salgysyna göz aýladym. Hat harby bölümleriň birinden gelipdir. Bu şübhesiz synpdaşym Serdar bolmaty. Mekdebi gutarjak wagtlyrymyz köp gezekler aýtmaga synanyşan zadyna ahyr aýgyt eden bolmaga çemeli. Eý, Hudaý, oňa soň näme jogap ýazsamkam?

Tolgunjymdan ýaňa titräp duran ellerim bilen bukjaný açmaga başladym. Gyralary nepis

nagyşlanyp ýazylan hatyň kagyzyňyň ysy şahdimi açyp goýberdi. Birdenem gijeki düýşüm ýadyma düşüp, ýüregim ýylyp gitdi. Dem salymda pelsepe öwrüp ýetişdim: dünýäde tötänlik diýen zat ýok, hemme boljak zadyň birnäçe gün öňünden duýduruşy bolýan eken. Oňa meniň gijeki düýşüm bilen pynhanja göwün goýan ýigdimden gelen hat hem saýatdyr.

Ine-de, hat:

«Salam, Gülaýym!

Yagdaýlaryň gowumy, sag-aman işläp-gezip ýörmüň?! Özüm hakda gysgaça aýtsam, hemme zat gül ýaly. Gulluga-da öwrenişip gitdim. Hatymy daşyndan synlap, onuň gysgalygyna geňirgenme. Boş wagtyň bolanda synpdaş gyzlaryň hemmesini ýetip gelýän Garaşsyzlyk baýramy bilen gutlap, hat ýazdym. Bir gutlagymy ikinji gezek gaýtalamaýak boldum. Onsoň biliber, synpyň on dört gyzyna hat ýazmagyň kyndygyny.

Gülaýym, ýetip gelýän baýramyň gutly bolsun! Bu ajaýyp baýramçylykda saña dünýäniň hemme gowulyklaryny arzuw edýärim! Sebäbi sen oňa mynasyp gyzsyň.

Gülaýym, bilseň, hatymyň soňunda senden ullakan haýuşym bar. Saña aýtjak zadym hakynda kä-än oýlandym. Bu sözleri senden başga gyza aýtmagy göwnemedim. Bu haýuşymy ýerine salyp bilseň, depäme bagt guşy gondy hasap edäý. Umuman, Gülaýym, öňem birki gezek hat ýazdym welin jogap gelmedi. Hat baran däl bolmagam mümkin. Şonuň üçin şulary ýazýaryn. Gaýrat edip, meniň tüýs ýüregimden çykýan päkize söýgimi synpdaşymyz Bossana ýetirip berseň, senden hoşal boldym. Men haçandan bäri...».

Hatyň galanýa iki setirini okamaga rowgatyň çatmady. Gözlerime gyzgyn çyg ýaýrasa-da damagym welin tep-tekiz gurady. Bir-iki gezek zo-ordan ýuwardym...

**Zergül YLYSOWA,
Lebap welaýatynyň Dänew
etrabynyň ýaşaujysy.**

12 ФАКТОВ О ГИМНАСТИКЕ

☑ Гимнастика - это залог здоровья растущего детского организма.

☑ Гимнастика является базой для подготовки к любому виду спорта.

☑ В Финляндии насчитывается 390 гимнастических клубов, где обучаются около 124 000 учащихся. Финская федерация гимнастики – самая крупная европейская организация, развивающая и детский, и взрослый спорт.

☑ Занимаясь гимнастикой, ребёнок приобретает не только здоровье в виде укрепления общего физического состояния организма, особенно опорно-двигательного и вестибулярного аппарата, а также очень важные для жизни человека в целом полезные навыки, которые помогают ему успешно развиваться в будущем: общительность, внимательность, дисциплина, ловкость, ответственность, умение работать в команде.

☑ Гимнастика способствует формированию мышечного корсета, правильной осанки, координации, выносливости и гибкости ребенка, а также таких необходимых в жизни моральных качеств как сила воли, трудолюбие, целеустремленность, самоанализ, уверенность в себе и стрессоустойчивость. Кроме того, врачи каждому второму ребенку рекомендуют занятия гимнастикой.

☑ Люди из разных стран, увлекающиеся гимнастикой, вне зависимости от возраста и физической подготовки, объединяются в массовое гимнастическое движение, путешествуют по всей планете, обмениваются творческим опытом, участвуют в составе национальных сборных во всемирных фестивалях в составе национальных сборных, которые организует Международная федерация гимнастики.

☑ Всех тех, кто занимается гимнастикой объединяет любовь к гимнастике, к физическому совершенству и положительным эмоциям, которые они обретают в процессе тренировок. Причем, особенность занятий заключается в том, что человеку не приходится выполнять тяжелых и длительных физических нагрузок, и перед этим долго уговаривать себя пойти на тренировку.

☑ В Германии существует целая федерация по детской гимнастике, создание которой инициировала главная фе-

дерация гимнастики. Эта организация занимается научными исследованиями и разработкой программ по улучшению качества гимнастического обучения для детей. В них входят учебные программы для школ, детских садов, гимнастических клубов, для детей с ограниченными возможностями. Разрабатываются соревновательные программы

☑ В Дании только лишь командную гимнастику и акробатику в возрасте с 5 до 50 лет, преподают в более чем 130 клубах. В Исландии, с населением острова в 300 тысяч человек, существует 8 отдельных клубов по гимнастике и 18 секций, а численность занимающихся в каждом клубе достигает 500 человек.

☑ В Швеции национальная федерация гимнастики тоже является крупнейшей спортивной организацией, а также ведущей в продвижении фитнеса среди женщин. В Швеции существует 1100 гимнастических клубов, где занимаются около 224 000 спортсменов. Большинство клубов рассчитано для занятия спортом ради удовольствия, и только 29 000 гимнастов занимаются профессионально и участвуют в соревнованиях.

☑ Численность клубов по «Гимнастике для всех» в маленькой Швейцарии достигает более тысячи. При этом значимость массовой гимнастики в этой стране подтверждает статистика. Два раза в год в Швейцарии и Германии проходит национальный гимнастический фестиваль Turnfest, который объединяет соревнования по всем видам гимнастики. Он идет на протяжении недели и состоит из выступлений команд по различным видам «Гимнастики для всех», профессиональных гимнастов, гимнастов с ограниченными возможностями, а также соревнований по легкой атлетике, баскетболу, фитсболу и другим национальным игровым видам спорта.

☑ С каждым годом все больше стран подключаются к международному гимнастическому движению. Многие из них отдают даже большее предпочтение развитию «Гимнастики для всех» среди населения, чем олимпийским дисциплинам. Наиболее показательны примеры скандинавских стран, США, Швейцарии, Германии, Китая, ЮАР и других, которые стремятся сделать гимнастику основным видом спорта в стране.

☑ К примеру, многие люди, которые когда-либо посещали Японию или Китай, с восхищением отмечают, как ежедневно в течение всего дня в совершенно в разных уголках города, начиная от центральных площадей, заканчивая лужайками в парках, можно наблюдать, как дети, взрослые, бабушки и дедушки собираются все вместе и занимаются гимнастикой.

www.aggagym.ru

Esaslandyryjysy — Türkmenistanyň Bedenterbiýe we sport baradaky döwlet komiteti

«7/24.tm» — «Türkmenistan Sport» halkara žurnalynyň hepdelik elektron goşundysy.

Salgysy: Aşgabat, Saparmyrat Türkmenbaşy şaýoly, 54.

Telefon: +99312 22-81-38

Faks: +99312 22-77-03

e-mail: turkmenistansport@sanly.tm

A-114710

Žurnaly elektron görnüşde «turkmenmetbugat.gov.tm» internet sahypasyndan hem-de «Türkmenmetbugat» mobil goşundysyndan okap bilersiňiz.

Hojaberdi Apbaýewiň ýolbaşçylygyndaky «Türkmenistan Sport» halkara žurnalynyň döredijilik topary tarapyndan taýýarlanlydy.

1-nji sahabyň bezegini ýerine ýetiren Abdyrahman ROWŞENOW.

ЯШАР ВАХАБЗАДЕ: БЕРДЫЕВ УЖЕ СОЗДАВАЛ ТАКИЕ КОМАНДЫ В «РУБИНЕ» И «РОСТОВЕ»

✓ Ветеран азербайджанского футбола Яшар Вахабзаде прокомментировал azerisport.com удачный старт «Туран-Товуза» в новом сезоне, который после 5-го тура лидирует в МПЛ.

«Есть тренеры, которые умеют играть на результат. Курбан Бердыев один из таких. Командная игра в обороне и дисциплина позволяют так надежно действо-

вать. Видно, что сейчас команда выполняет максимум его требований. Ему также удалось изменить подход игроков на поле. «Туран-Товуз» сегодня имеет команду, которая умеет играть на результат.

Трудно дать прогноз, как в дальнейшем у них сложится, но сегодня на удивление всем они так хорошо стартовали. Такого старта я от них не ожидал, думаю, со мной

многие согласятся. Может быть будет в какой-то момент спад, также многое будет зависеть от «скамейки». Но я слышал, что они хотят сделать еще трансферы. Время покажет, насколько эта команда будет стабильной. Бердыев уже создавал такие команды в «Рубине» и «Ростове», - заявил Вахабзаде.

www.azerisport.com

«БАРСЕЛОНА» ВЗЯЛА НА СБОРЫ 12-ЛЕТНЕГО БАСКЕТБОЛИСТА

✓ Баскетбольная «Барселона» вызвала в основную команду 12-летнего центрового из Буркина-Фасо Мохамеда Дабоне.

Юный баскетболист с ростом 212 см вошел в список из 14 игроков, вызванных главным тренером «Барселоны» Жоаном Пеньярройей для предсезонного турне по Китаю, в которое команда отправится 29 августа. В первую команду сине-гранатовых также вызван 15-летний центровой из Мали Сайон Кейта, чей заявленный рост составляет 213 см.

Ранее Дабоне и Кейта отлично себя зарекомендовали, выступая за юношескую команду каталонцев до 18 лет. В финальном турнире юношеской Евролиги, который проходил в конце мая в Берлине, 12-летний баскетболист набирал 11,3 очка, 5,3 подбора и 1,3 блок-шота в среднем за игру.

Дабоне может получить свои первые игровые минуты за первую команду «Барселоны» уже во время предстоящего предсезонного турне. Также он претендует на то, чтобы в ближайшие два года стать самым молодым игроком в истории чемпионата Испании. На данный момент этот рекорд принадлежит разыгрывающему

«Барселоны» Рики Рубио, который в 2005 году дебютировал за «Ховентут» в возрасте 14 лет 11 месяцев 28 дней.

По игровым показателям эксперты сравнивают Дабоне с первым номером прошлогоднего драфта НБА французом Виктором Вембаньямой. Он так же эффективно действует на обеих сторонах площадки и имеет в своем арсенале неплохой дальний бросок. При этом у африканца есть еще минимум шесть лет для того, чтобы отточить свои навыки до идеала — выставить свою кандидатуру на драфт НБА Дабоне сможет не раньше 2030 года.

Впрочем, у многих болельщиков закрадываются сомнения относительно истинного возраста Дабоне. В баскетбольном сегменте Reddit выяснили, что в 2023 году Дабоне (или его полный тезка) был заявлен за сборную Того на баскетбольном турнире 3x3, а в его профиле было указано, что он родился в 2008 году и ему 16 лет. При этом важно отметить, что Буркина-Фасо и Того являются граничащими между собой государствами.

На данный момент нет конкретных доказательств того, что возраст Дабоне занижен и он является «переписанным»

баскетболистом. Очевидно, что юному баскетболисту по мере приближения к профессиональному баскетболу еще не единожды придется пройти через процедуру проверки подлинности возраста.

www.sportmail.ru

МЕЖДУНАРОДНЫЙ

ДЕНЬ ТХЭКВОНДО

МЕЖДУНАРОДНЫЙ ДЕНЬ ТХЭКВОНДО ОТМЕЧАЛИ 4 СЕНТЯБРЯ

ДЕНЬ ТХЭКВОНДО

◆ Это боевое искусство включено в программу Олимпийских игр с 2000 года.

Тхэквондо — больше чем спорт. Это образ жизни. Название состоит из трех слов: тхэ («топтать»), квон («кулак») и до («путь»). Бойцы придерживаются определенных философских принципов из буддийской, конфуцианской и даосской вер.

Основные постулаты сформулировал основатель тхэквондо Чхве Хон Хи. Это вежливость, честность, самообладание, настойчивость и непоколебимость духа.

Во всем мире тхэквондо является популярным видом спорта. Из-за массовости было решено учредить Международный день тхэквондо.

ИСТОРИЯ ПРАЗДНИКА

◆ В 2006 году представители Всемирной федерации тхэквондо на Генеральной ассамблее во вьетнамском Хошимине предложили утвердить Международный день тхэквондо.

Дата была выбрана неслучайно. 4 сентября 1994 года МОК включил тхэквондо в программу летних Олимпийских игр. Впервые комплекты олимпийских медалей были разыграны в Сиднее в 2000 году.

Первыми праздник отметили в Южной Корее, на родине этого боевого искусства.

ИСТОРИЯ ТХЭКВОНДО

◆ Боевые искусства начали зарождаться в Корее более двух тысяч лет назад. Тхэквондо относится к одним из самых молодых видов спорта. Его история начинается после 1945 года, когда на базе

традиционных боевых искусств было принято решение создать технику самообороны для армии. Основатель — генерал южнокорейской армии Чхве Хонг Хи.

В нашей стране боевое искусство появилось в середине 70-х годов. Правда, тогда тхэквондо считалось разновидностью каратэ. Но просуществовало оно недолго, так как эти виды спорта вскоре были запрещены уголовным кодексом СССР. В республиках Союза закрылись все школы и секции. Уже в 1988 году запрет сняли. В СССР создали Советскую ассоциацию восточных единоборств. А через год наша сборная посетила международный турнир в Северной Корее.

Также во время международного турнира были достигнуты договоренности между Советским Союзом и Южной Кореей о проведении совместных турниров и мастер-классов по тхэквондо для обмена опытом. А вскоре СССР был принят во Всемирную федерацию тхэквондо. Начали проводиться чемпионаты и кубки России. Наши спортсмены стали принимать участие в международных турнирах.

ТРАДИЦИИ ПРАЗДНИКА

◆ 4 сентября в разных странах мира проходят турниры, открытые тренировки, мастер-классы известных спортсменов, тренировочные лагеря для спортсменов и любителей тхэквондо. Также есть ряд международных мероприятий, в рамках которых бойцы со всего мира собираются, чтобы подчеркнуть ценность дружбы и товарищества.

В этот праздник принято чествовать выдающихся спортсменов и тренеров. Большинство секций по тхэквондо устраивают дни открытых дверей для юных бойцов и их родителей.

**Подготовил Чарьяр СИЛАПОВ,
преподаватель Туркменского
государственного института
физкультуры и спорта.**

АШХАБАДСКИЕ ТХЭКВОНДИСТЫ ВЫИГРАЛИ КУБОК ПОСЛА РЕСПУБЛИКИ КОРЕЯ

◆ Команда ашхабадских тхэквондистов выиграла Кубок посла Республики Корея. Этот вид боевых искусств сейчас очень популярен в Туркменистане, передает «МИР 24».

Соревнования организованы Национальным центром тхэквондо совместно с посольством Кореи. Турнир проводится с 2000 года и традиционно собирает юных спортсменов со всего Туркменистана.

«Моя команда – это моя вторая семья. Мы всегда поддерживаем друг друга, вместе радуемся победам и переживаем поражения. Финальный бой стал для меня настоящим испытанием. Когда судья поднял мою руку, я испытал невероятный восторг», – поделился победитель соревнований Шаназар Атаев.

Национальный центр тхэквондо был открыт в Туркменистане в 2000 году. И сегодня в стране этим видом спорта занимаются тысячи человек.